

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 10 f.

HIRDETÉSEK.

1-havasos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.
Nyitási sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, szeptember 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A részlet-Hamletok.
- Polónyi a bírák ellen.
- A város hivatalos órái.
- A felsőbb leányiskola ügye.
- A libisi indiánus.
- A román színházegyesület.
- A Tagányi-Pollatsék párhaj.
- A Schill-Hollakó pör.
- Ki ő? Ki ő?
- Lilliomtipró képviselő-pap.
- Báró Appel János temetése.
- Az éjjeli szad.
- Az automobil-omnibusz.
- Szeptemberi közgyűlés.
- Iskolaminiszeriák Makón.
- A szedlői mézszállítás.
- A világios dráma.
- „Egy utasár Bécsbe.”
- Tárca: Barátnők. Irta: Michel Provins.
- Csarnok: Jávör tanár. Irta: Szomaházy István.

A részlet-Hamletok.

Arad, szeptember 12

Valóban, vannak dolgok, Horáció, az ég alatt s a föld fölött, miket a gyarló emberelme fel nem ér. Vannak dolgok, melyeknek megtörténtét csupán azért hiszszük, mert lehetetlennek tartjuk, hogy megtörténjenek. *Credo, quia absurdum.*

Hisszük példának okáért, hogy Arad város tanácsa gyorsan és határozottan is tud cselekedni. Hisszük, noha lehetetlenségnek látszik. Hogyan? A hivatalos akták derék Hamletjei, a mindig töprengő, mindent halasztgató Hamletok lemondának arról a gyönyörűségről, melyet a tün-

nődés okoz? Gyorsan és határozottan belevágnának valamibe, ahelyett, hogy a határozatlanság félszétől ösztökélve elmondának a lét és nemlét kérdéséről szóló nagy monológot? Ez lehetetlen. Néha azonban lehetetlenségek is történnek, főleg, ha aszfaltról van szó. Ilyenkor a hatalmas eszmebeli emésztési folyamat megszakad és a város tanácsa négy napos pályázatokat tűz ki. A Hamletok nem töprengenek, hanem cselekszenek.

Megállapítható ebből, hogy a torony alatt csak részlet-Hamletok ülnek. Részlet-Hamletok és részlet-Nagy-Sándorok. Különös keverékei a problémákon rágódó, akarrattal tétovázó és a csomókat merész vágással megoldó embereknek. Mindössze az a különös bennük, hogy ott töprengenek, ahol vágniuk kellene és ott vágnak, ahol nem ártana némi megfontolás.

A város mai közgyűlésén a felsőbb leányiskola ügyével kapcsolatban a részlet-Hamletok ismét előállítottak azzal a túllontul ismert és unalomig elcsépelet monológgal, amelyet mindannyiszor el szoktak mondani, ahányszor valamely ügy kényelembeli áldozatokat kíván tőlük. Felvetették a lét és nemlét kérdését a horribilis pótdóra való hivatkozással és minden igyekezetüket kifejtették, hogy elodázhassák az elodázhatiant. Akadtak azonban tapintatlan városatyák, akik nem méltányolva a tétovázás költői szépségeit, arról kezdtek beszélni, hogy senki tünődésből meg nem él. A töprengések, bármily

mélyenjáró gondolatokat is vessenek felszínre, igen kevés valószínűség szerint hoznak valamit a konyhára. Olyas hangok is hallatszottak, hogy ideje volna, ha a részlet-Hamletok felhagynának a gondterhes redőkkel cifrázott semmittevéssel és végre tennének is valamit. Sőt akadt maliciózus közbekiáltó is, aki ilyenformán adott kifejezést érzelmeinek:

— Kár, hogy nem aszfaltról van szó! Tehát a mélyen tisztelt közönség, amely kényelmes támlásszékeken szundikálva nézte eddig a részlet-Hamletok komédiázását, kezdi unni a sok és nagyképű töprengést. Végre is, ha valaki Hamlet akar lenni, akkor legyen egészen az, ne pedig csak részletekben. Bármilyen rokonszenves is egyideig a mindent latolgató ember, végeredményben egy megtett kapavágás mégis többet ér, mint egy csomó bölcsekedés. A torony alatt pedig évekig bölcsekednek, amíg megtesznek egy kapavágást. Akkor is a kapa fokával teszik meg. Fordítva, fonákul, károsan. Rendszert csinálnak a késlekedésből. Ha azonban si tnek, akkor elsietik a dolgokat.

Más városokban nem ismerik ezt a komédiát. Más városok törvényhatóságának színpadán kifütyülnék az ilyen részlet-alakításokat. Nálunk azonban alszik a közönség, tehát nem fütyülhet. Most azonban, mintha ébrednének a törvényhatóság nézőterén levők. Jó reggelt kívánunk nekik és várjuk a fütyöket. A fütyöket, melyek joggal kijárnak a tehetetlen-

Barátnők.

Irta: Michel Provins.

Irén: huszonöt éves.

Alice huszonhárom éves.

Két jó barátó — nevelőintézeti barátság, amelyen a növendékek bizalmasságából támad a künn az életben minden komoly vonzalom nélkül folytatódik; csak éppen mert megszokták, hogy minden egyes találkozás alkalmával a túlaradó gyöngédség minden jelével „kedvesem”-nek szólítják egymást.

Irén (kissé halvány, azon számtalan betegség egyikében szenved, melyeket a nők melancholikus óráikban alkotnak, a dívánon fekszik, mikor Alice zajosan bejött.)

Alice (nyakába borul): Jó napot, édesem.

Irén (hidegen): Jó napot.

Alice (vizsgálva őt): Gyászol a lelked?

Irén: A tied örül?

Alice: Látni azt?

Irén: Szembeszökően! ... Foglaj helyet ... Mi újság?

Alice: Semmi. A nap ... a tavasz ... az ember röpködne, mint egy pillangó ... ok nélkül ...

Irén: A pillangók párososan röpködnek — s ha egy asszony napról és tavaszról ábrándozik, benseg boldog.

Alice: Dehogy ... Biztosítalak ...

Irén: Jó, jó ... Ne kérsd magad. Sokkal boldogabb vagy, semhogy vágyat ne érezz, hogy elbeszélj. Gyönyörű hát.

Alice: Bizonyára! Nagyon boldog vagyok.

Irén: Szerelmem?

Alice: Az ... Hisz te anyát barátném vagy még az intézetből, előttem nincs titkom. Jól sejtetted, azért jöttem, hogy közöljem boldogságomat ... Au ... Azt is látni akartam, hogy vagy. Nem szemrehányásképp mondom, egy idő óta nagyon elhanyagoltál.

Irén: Bsteg voltam.

Alice: Csak nem volt komoly bajod?

Irén: Nem. De beszélj hát ...

Alice (habozva): Tudod ... nehezemre esik. Neked, a megközelíthetetlen asszonynak ...

Irén: Annak tartanak. De ...

Alice: Tudom, ismertelek, te nem volnál képes letérni az utról ... Ez természetted ellen volna.

Irén: A tied ellen nem! ... Ugy-e erről van szó? Nos, beszélj, vagy vallásaid?

Alice: A nehéz pontokon majd segítsz. Tudod, mikor két évvel ezelőtt ferjhez mentem, nem igen voltam szerelmes. Anyám, aki Rudolfot és millióját kegyébe fogadta, azt mondta, hogy majd megszeretem férjemet, csak azon legyek ... Nos, én azon voltam; nem mondom, hogy fáradozásommal elértem, amit joggal elvárhattam, de mégis csak türhető volt, egy közepes polgári paradicsom. De hisz te ezt mind tudod, hisz annak idején te ezt előre megmondtad.

Irén: Akkor nem bíttél nekem.

Alice: Igaz, mindig kábító érzelmeiről

hallottam, melyek fölüműlják a rendes paradicsomot s nem hittem.

Irén: De egy bált éjszakán, egy keringő halkán szaló hangja után, egy rézsajugasnál, mely ez estén egész különösen illatozott ...

Alice: Hogyan? Te tudod?

Irén (folytatva): Figyelnem kezdtem a nagy szerelem mesterének szelid szavára. Tiszteletéről, imádról, odaadáról és egyéb mennyi dolgokról beszélt, melyekről szíved és lelked ily melódikus kiseretben még sohasem hallott ... Világosszöke bajsza volt, majdnem fekete szeme és lágyan behízogó édes hangja:

Alice: Igen, de honnan tudod te ezt?

Irén: Semmit sem tudok, senki sem mondta ... Csak sejttem ...

Alice: Különös ... hogy minden körülmény ...

Irén: A szív regényeinek diszkrétel mindig ugyanezek. Nos, mi történt?

Alice: Viszontláttam.

Irén: Egy estélyen, látogatáson, sétatéren, kiállításán — a hol az emberek véletlenül találkoznak?

Alice: És egyre jobban igézete alatt éreztem magamat ... Vérmérsékletemnél, mikor minden érzésem leolvasható az arcomról, könnyű volt észrevennie, hogy szerettem ... De még haboztam ... gyanakodtam.

Irén: Féltél, hogy nem szeret?

ségnek, az élehetlenségnek, a halogatásnak és annak az egész alakításnak, amelyet Arad fél-Hamletjei időtlen-idők óta bemutatnak.

Ha ebben a városban nem állana őrt a sajtó a közügyek fölött, ha nem piszkálná, nem izgatná, nem ösztökélné állandóan a város sorsát intézőket: Arad ma is ott állana a nagy faluk sorában. Még így is igen-igen gyengén látszik a kultúr város, hála a töprengők töprengésének. Végre azonban mégis le kell egyszer számolni ezzel a tétovázással, tette képtelen, de gyakran mégis károsan ténykedő rendszerrel, ezzel a részlet-Hamletkeccsel. Csak a romantikus regényekben élnek olyan emberek, akik nem dolgoznak, nem esznek, nem isznak, hanem bodor füstfelhőket eregetve, szentimentális gondolatok létrehozásával töltik napjaikat. Az élet azonban nem romantikus regény és bármily közönséges dolog is az evés-ivás, bármily esztétikamentes is a munkában megkérgesült tenyér: enni, inni és dolgozni muszáj. Miből szerzi tehát ez a város a fejlődés eszközeit, ha a vezetői töprengéséből kell megélnie? Így nem csuda, ha Arad mindig éhes város marad.

Uj alakításokat kérünk! Unjuk a Hamleteskedést.

§.

Polónyi a bírák ellen. Ellítéli a mozgalmát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12

Jelentettük, hogy a szegedi kir. ítélőtábla kerületéhez tartozó bírák mozgalmát indították a bíról kar anyagi helyzetének javítása és a teljes bíról függetlenség biztosítása végett. A mozgalom szemel szurt az igazságügy mal legfőbb óráinak, Polónyi Gézának, aki sietett kiábrándítani a bírákat abból a kába képzelődésből, hogy ők a felsőbb hatalmaktól függetlenül gondolkozhatnak és szervezhetik jogos anyagi törekvéseiket. Erről ad számot az alábbi félhivatalos jelentés:

Alice: Ah! Láttam, hogy mély benyomást tettem. De volt egy nehézség...

Iren: Mi volt az?

Alice: Nagyon figyelte őt egy társaságbeli hölgy... régi kedvese... (Iren mozog.) Az asszony nem volt öreg, de a viszonyuk már régi volt: arról volt szó, hogy lehetne simán elválni, érted?

Iren (elhátrévedve): S ezt ő maga mondta neked? ... Ezekkel a szavakkal?

Alice: Oh, ő még más kifejezéseket használt erre a kuliancra. Ugy látszik, igen barna és csinos karmal lehetnek... Azért úgy magunk közt tréfából... fekete párducnak nevezzük.

Iren: Édes dolog. S ezért kellett a mult hét egy napján légyottot megállapítani.

Alice (megijedve): Mi, ezt is sejtetted?

Iren: A Marphy grófné estélye utáni napon volt Alice de Sayore és Armand d'Azet...

Alice (haragra készen): Te tehát tudod?

Iren (felegyenesedve): Tudom... mert a régi kedves én vagyok.

Alice (fojtott hangon): Te... te, Iren. (Akadozva.) Ez hallatlan... Hogy tudhattam volna én ezt? ... Kérek, Iren, bocsásd meg, amit mondtam... amit tettem... ami bánatot okoztam... Erzem, mennyit kellett szenvedned. Szegény barátom!

Iren (lagyosan): Szánalmad nincs helyén.

Alice: Hogy-hogy?

Iren: Várj egy kicsit! (Egy kis íróasztalhoz megy, egy fiókból néhány levelet vesz ki, egyet Alicenek nyújt.) Olvasd.

Az igazságügyminisztériumban Polónyi Géza igazságügyminiszter elnöklésével értekezlet volt, melyen a miniszter meghívására a Kuria elnöke és más elnöke, az igazságügyi két államtitkár, a kir. ítélőtábla elnöke, a koronaügyész helyettese, a kir. főügyészek és a Budapesti székes törvényszékek elnökei vettek részt. Az igazságügyminiszter előterjesztette, hogy a felügyeleti hatóságokat évenként kétszer értékelésre szándékozik egybehívni, melyen tájékoztatást akar szerezni a felügyeleti hatáskörre tartozó különböző ügyek iránt, meghallgatva az e tekintetben felmerülő nézeteket is. Az értekezlet egyhangúlag helyeselte az igazságügyminiszternek ezt az üdvös kezdeményezését.

A tanácskozás során szóba került az a mozgalom, melyet a bíróságok tagjai indítottak a bírák helyzetének javítása érdekében. A felmerült eszmecsere folyamán az az egyhangú meggyőződés jutott kifejezésre, hogy a bírák testületi szervezkedése ily célokra nem helyes, és a bíról hivatás természetével össze nem egyeztethető. Egyébként is az értekezlet meggyőződött a miniszter előadásából arról, hogy az igazságügyi kormány a maga részéről mindent megtett és meg kíván tenni arra nézve, hogy a jogos igények egy bíról függetlenség megóvása, mint a bírák és a segéd személyzet anyagi helyzetének javítása tekintetében teljesedjenek és a felügyeleti hatóságok is mindent el fognak követni, hogy az e részben felmerülő kívánalmak megfelelő intézkedés céljából az igazságügyi kormány tudomására jussanak. Az értekezlet egyhangúlag annak a nézetének is kifejezést adott, hogy a kétségtelenül észlelt hető bajok orvoslása más úton, a bíról kar kivételes állásánál fogva, kizártnak tekinthető.

Polónyi tehát egyszerűen lefújja, illetve le akarja fújni a bírák mozgalmát. Alárendelt közlegelt magához rendelve, bizonyítványt állítat ki az ő jóindulatáról, amelyet a bírák eddig ugyan csak hiába keresnek az igazságügyminiszternek irántuk tanúsított eljárásában. A szándék nyilvánvaló: hatalmi szóval akarják elfojtani az állam legfüggetlenebb tisztviselőinek szabad véleménynyilvánítását, holott minden embernek megvan az az elemi joga, hogy helyzetéről beszéljen és azon javítani igyekezzék.

A bírák szervezkedéséről, úgy látszik, meg rémült Polónyi és hogy továbbra is a kezében tartbassa a bírákakat, eldobozza fölük a tanácsko-

zás és szervezkedés jogát. Teszi ezt azzal a módszert keltő megokolással, hogy a bíról kar állása kivételesnek tekintendő.

Bizonyára nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy Polónyinak ez a vakmerő kísérlete aligha fog sikerülni. Elvégre a magyar bírákat mégsem kezelheti úgy, mint az én ügyészeimet. Az alkotmány sértetlensége kell, hogy tiltakozzék az én bíráim-féle kormányzati elv ellen. Nem is kétséges, hogy a bírák így fogják föl az ő igenis kivételes — de alkotmányos biztosítékok dolgában kivételes — helyzetüket és tovább folytatják a szervezkedést. Joguk van ehhez annál inkább, mert a bírák helyzete Magyarországon valóban kivételesen szegénytelen, ha a teljesített munka jelentőségét tekintjük. Hatalmi nyomással pedig még sohasem sikerült a bajokat orvosolni, hiába maszlagolja Polónyi a bírákat az ő nagy jóakarásával.

A város hivatalos órái.

(Egy elposványosodott ügy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A városi hivatalos órák ügye még most is ellentétlenül hever a belügyminisztériumban. A törvényhatóság tudvalevőleg még március havában elhatározta, hogy a most divó rendszer eltörlése mellett ismét életbe lépteti a délutáni hivatalos órákat. A törvényhatóságot ebben a határozatában a polgárság jogos érdekei vezették. Arad ugyanis főleg kereskedelmi és ipari város lévén, a polgárok nagyrésze a délutáni órákban van elfoglalva és ilyenkor a városnál lévő ügyeit a délutáni órákban intézheti csak el.

A most divó rendszer sok panaszra szolgáltatott okot és ez vezette a törvényhatóságot intézkedésében. Am a városi tisztviselők nem nyugodtak bele a közgyűlés határozatába, hanem Schauer Ádám és társai útján megfélembeték a határozatot. A felelősségnek meg is volt az az eredménye, hogy a délutáni hivatalos órák még most sincsenek életbeléptetve, az azonban bizonyos, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nem fog szembehelyezkedni a törvényhatóság határozatával, már csak azért sem, mert a belügyminisztériumban mindaddig

Alice (néhány az írásra): Hisz ez... Armandtól van... Miért olvassam?

Iren: Hogy lásd, hogy nincs okod rajtam sajnálkozni. Első légyottod huszonegyedikén volt, ez a levél huszonkettedikéről, tehát másnapról való... olvassd...

Alice (leverten olvassa): ... Igaz, nem tagadhatom, hiszen láttam, de drága Irenem, őszinteségem szolgáljon mentességül. Mi férfiak jogunknak tartjuk, hogy hibázhatunk. De ah, önmagamra haragszom, hogy ily nevetséges botlást követtem el. Én Alice iránt muló vonzalomnál egyebet nem éreztem... ez elmult és nem maradt más meg, mint a szegényező bünbárat. Megfogattam magam az ő síma gyerekcáctól, mely bűnös varázslatot gyakorol... Látja, mindent bevallok! (Izgatottan)... De nem szeretem őt — soha se szerettem... Kéjt kerestem nála... nem szerelem volt. Egyetlen, örök szerelmem az öné. Ne büntessen meg jóvá nem tehető szavakkal... esküszöm önnek, életem oda volna... (Fuldoklik, abbahagyja.)

Iren: Nos, mit szólsz?

Alice: Iszonyatos!

Iren (vérszegényen): Itt van még egy levél, tegnapióról.

Alice: Tegnapióról? Hisz délután nála voltam.

Iren: Ezt meg este írta... Egy hordár hozta... Olvasd.

Alice (megerőltetéssel): Mindent megteszek, amit kíván, csak válaszoljon... Ki mondhatatlanul boldogtalan vagyok. Átkozom a fájdalmat, melyet önnek okoztam... Nem tu-

dom megérteni, hogy felejtettem el őnt csak egy pillanatra is, őnt, aki annyival szebb és édesebb, azért a csöppességért az ő ideges szemtelenségével, akit még becsülni sem tudok... (eldobja a levelet.) Ah, elég volt... elég... Nem bírom tovább! Megfúlok! — Ez iszonyu, ez gaszág... (Kitörő dühvel.) Milyen durvaság! (Nekimegy Irennek.) S amit te tettél, az is kegyetlenség... Azt hiszem, most már nincs mért bocsánatot kérnem! Alaposan megboszultad magadat.

Iren: Nem jobban, mint te megbántottál.

Alice: Én tudatlanul beszéltem és cselekedtem, te azonban, te rettenetesen kegyetlen voltál. Szándékosan tépted szét a szívemet, csak azért, hogy lásd vérezni.

Iren (vadul): S te talán tartóztattad volna magadat, ha tudtad volna, hogy én vagyok a kedvese?... Soha se voltál őszinte hozzám.

Alice: S te azt hiszed, hogy nem tudom, hogy ki nem állhat, amióta az intézetből kiléptünk, ha még oly barátságos arcot mutatasz is... (Kétségbeeséssel) Utállak.

Iren: Alice!

Alice: Iren!

(Az izgatottság tetőpontján egymás karjaiba hullanak és könyök árja patakzik szemükből. — A felhőszakadás után):

Alice (szemelt törülgetve): Oh édes barátom!

Iren (egy utolsó zokogást visszafojtva): Szegény Alice!

Alice: Már nem is tudom, mit mondtam.

Iren: Én sem...

az volt az elv, hogy a városoknak ilyen magántermészetű és a speciális életviszonyoktól függő ügyeibe, a minisztérium nem avatkozik.

Ilyképen bizonyos, hogy a belügyminiszter el fogja utasítani Schauer Ádám és társainak felelősségét. Éppen ezért a tisztviselőkre nézve sem célszerű, ha a kérdés végleges rendezése továbbra is függőben marad és az ügy elintézetlenül hever a belügyminisztériumban. Ez a felfogás vezette Mülek Lajos dr.-t is, amikor a mai közgyűlésen szóvá tette a hivatalos órák ügyét. Mülek ismertette a kérdés történetét és különösen azt emelte ki, hogy a várost Arad összes számottevő kereskedői, ipari vállalkozói és pénzintézetei szükségessé tartják, miért is a régi rend életbeléptetése elsőrendű érdeke a város polgárságának. Mülek végül kijelentette, hogy nem óhajt választ a polgármestertől, csak azt kéri, hogy a törvényhatóság sűrűbben meg a belügyminisztériumban a felelősség elintézését.

Müleknek helyeslésektől kísért felszólalása után Károlyi Gyula gróf főispán kimondta a határozatot, amely szerint a törvényhatóság felírja belügyminiszterhez a kérdés mielőbbi elintézése iránt.

A fibisi indiánus.

Egy huszárörmester karrierje.

(Aki Aradon állt be Buffalóékhöz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Amikor Buffalo Bill festett csürhéjével, Aradon járt, akadt egy magyar ember is, aki beült Cody ezredes c-apatjába. Az egyik lap azt írta, hogy Matuz Sándor volt fibisi jegyző a vállalkozó szellemű ember, egy szegedi lap társunk pedig kisütötte, hogy „tanító” volt Fibisen, aki beült Buffalo Billékhez. Sőt azt is megírta, hogy bizonyítványokat hamisított. Most egy hozzáuk intézett fibisi levél részletesen elmondja, hogy ki is volt hát az a nevezetes férfi?

A levél így szól:

Nem áll az, hogy Fibisen lakott volna Matuz Sándor 22 éves parasztleány és hogy utóbb a fibisi iskolának lett volna szolgája. Fibisen

Alice: Utálatos szavak, melyeket át nem éreztem.

Iren: Mint ahogy én sem... Majd nem verkedtünk... Két oly régi barátó, mint mi!

Alice: Ostoba egy dolog!... Egy férfiert.

Iren: Ezt kellett megélnünk, hogy megismerjük őket.

Alice: Igen... Csak ez gyógyíthat meg bennünket. Esküszöm, ezzel vége a dolognak. Itt a szivemben nyugszik Armand d'Azet. Béke hamvaira. Szembebe tudnál még ennek a nyomorultnak nézni?

Iren: Látod, nem is feleltem neki.

Alice: Nos, hallgass rám, Iren, ha már egyikünk sem látja őt többé viszont, legalább maradjunk tovább barátok... Másképp bizony szomorú volna a dolog... Jó?

Iren (szelíden): Persze... Jer karjaimra. (Kibékülnek.) Már menni készülsz?

Alice: Férjem vár.

Iren: Hát, édesem, ez a dolog el van felejtve, ugye?

Alice: Eltemetve, elfeledve. Isten veled, édesem.

Iren alighogy az ajtó becsukódik, irásztalához rohan s sebtiben írja a következőket: Armand d'Azet urnak. Jöjjön ma este... addig meggondolom, megbecsássak-e önnek.

Alice a legközelebbi postahivatalnál csőpostalevelet kér s ott a hivatalban ugyanazon címre a következőket írja: Drágám... szabadulj valahogyan... holnap reggel tíz órakor nálad vagyok... sürgős beszélni valóm van veled.

négy tanerővel bíró két iskola és egy tanyai iskola van, de 12 év leforgása alatt, vagyis mióta én a községben működöm, mint tanító, Matuz Sándor nevű iskolaszolgánk nem volt. Hogy mi közünk van nekünk fibisteknek Matuz Sándorhoz, az a következőkből látható:

Ugyanis tavaly márciusban jött Fibisre egy 34 éves Hadik-huszárörmester akinek hozzászólása lévén, azt az itteni sógoránál, Luplovics Mátyás bognármesternél töltötte. Mint aféle huszárörmester, talán szokva volt ahhoz, hogy szabad idejét sétára használja fel. Mintán többször is megtette ezt községünkben, találkozott a falu egyik-másik kaputoseival. A jegyzői irnok révén azután többször és sűrűn megfordult a községházán is. Ott persze látva a körülményeket, gondolhatta magában, hogy nem is olyan nagy mesterség ez az irnokoskodás és hogy könnyebben lehet kezelni a pennát, mint a nádpálcát.

Kilépett tehát a katonaságtól és május havában letette a fekete sárga zsinóros atilláját, meg a vörös sípkát, kalap és civil-ruhába bujt és aznap fogva segédjegyzőnek címeztette magát. Szorgalmasan járt a jegyzői irodába azután, de hogy mit dolgozott ottan, azt csak a községi jegyző ur tudná megmondani.

Hogy keze nem toll kezelésére volt teremte, az látszott működésének első napjától, amiről ő maga is meg volt győződve, de mégis talán gondolhatta, hogy a gyakorlat teszi a mestert. Egy pár hónapig tartózkodott Fibisen ily minőségben. Családos ember lévén, egy gyermek atyja, talán nem tudott megélni a negyven koronából, amit havonta kapott itt és am dőn Buffalo Bill Aradon mutogatta indiánusait, hozzá ment és mint volt huszárörmester felkínálta szolgálatait, de nem mint indiánusnak, — hanem lockettónak, ami sikerült is neki és mint Buffalo Bill cirkusának tagja községünkben eltávozott.

Fentebbiekből világosan látható, hogy Matuz Sándornak itt éppen nem volt dolga iskolás-gyermekekkel, tehát azoknak előadásokat nem tartott, legkevésbé gyártott bizonyítványokat Fibisen.

Iskolánk jóhírneve kívánja azt, hogy a téves hírek mibenlétéről felvilágosítást adjak, miért is kérem a Tekintetes szerkesztőséget, méltóztatásuk becses lapjában ezt közzétenni azon kéréssel, hogy eme közlésemet mindazon tekintetes szerkesztőségek fölvennék, a melyek a „fibisi indiánusról” eddig is írtak. Fibis, 1906. szeptember 9. Hazafiúi tisztelettel: Pópa József, tanító.

Iskolamizériák Makón.

(A megtagadott rendőrkapitány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága — mint makói tudósítónk jelenti, — ma délelőtt tartotta meg a havi rendes ülését Návay Tamás főispán elnöklésével.

Az ülésnek legkiemelkedőbb tárgya Szalay György ügye volt, akit tudvalevőleg Cseresnyés János nevezett ki annak idején Makó város rendőrkapitányává. Szalay azonban kevés ideig volt hivatalban, mindössze 5—6 hétig s mikor helyre állott a törvényes rend, Hervay István alispán kitette őt is a hivatalából, a Cseresnyés által kinevezett helyettes tisztviselővel együtt. A néhány heti hivatalnokoskodás se ment simán. A város képvisellete nem vette tudomásul a kinevezést, nem vette ki Szalaytól a hivatali esküt, hanem visszarendelte árvaszéki ülnöki hivatalába. A képviselotnek ezt a határozatát, ugyszintén Hervaynak elmozdító végzését Sea-

lay több oldalról megtámadta. Felebbezett a feleltes fórumokhoz s panaszt adott be a közigazgatási bírósághoz. A panaszt a jövő hó elején tárgyalja a közigazgatási bíróság, a felebbezések ügyében azonban a belügyminisztérium már döntött.

Ma tárgyalta a közigazgatási bizottság ezeket a döntéseket, amelyekben azt mondja a miniszter, hogy ő nem illetékes a határozathozatalra, mert a felebbezés a törvényhatóság elé tartozik. A törvényben előírt fórumokat megkerülni nem lehet s ő csak a törvényhatóság határozatait bírálhatja felül.

A bizottság azután úgy intézkedett, hogy Szalay mindkét felebbezését betérjeszti a törvényhatóság elé. A felebbezések sorsa azonban előre tudható, a törvényhatóság nem fogja elismerni Szalayt törvényes rendőrkapitányrak, amit annyival inkább megtehet, mert Szalay még nem tette le a törvényes hivatali esküt.

Másik fontosabb tárgya az ülésnek a makói állami iskolák ügye volt. Makó város államostította iskoláit s a szerződés szerint a miniszter fejleszti tovább az iskolákat, de telekről s iskolaépületekről a városnak kell gondoskodni. Ez se a város terhe azonban, mert minden tanterem után 200, tanítói lakásért 400 koronát fizet évenként a miniszter.

Noha ez így van, Makó még egy iskolát sem állított fel. A növendékeket rozoga helyiségekbe zúfolják be s 2—300 tankötelesnek nem tudnak helyet adni. A közigazgatási bizottság ma szigorúan ráírt a városra, hogy legkésőbb 60 nap alatt rendezze a tarthatatlan állapotokat.

A többi jelentésből egyedül a pénzügyigazgató érdemei említést, akinek a kimutatása szerint az adófizetés nagymértékben fennállt, úgy, hogy ez év augusztusában csak egyes adóban 850.000 korona a több befizetés, mint a múlt év hasonló szakában.

Az ülésen Justh Gyula képviselőházi elnök is jelen volt. Justh délután 2 órakor Makóról tornyai birtokára utazott.

A román színházegyesület.

A lippai gyűlés utóhangja.

(Lippa — román város.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A Brassóban székelő magyarországi román színházati létesítő egyesület, mint jelentettük, a múlt héten tartotta Lippán évi közgyűlését, amely három napon át tartott. Az évi jelentésből kitűnt, hogy az egyesületnek 1905-ben 76 alapító tagja volt, akik kétszáz koronával léptek az egyesületbe; 91 élethossziglani tagja volt, akik száz koronával léptek az egyesületbe; 290 rendes tagja volt, akik tíz korona évi díjat fizetnek, összesen tehát 408 tagja volt. Az egyesületnek jelenleg 385.816 kor. vagyona van, amely a múlt évhez képest 20.737 korona 27 filler szaporodást mutat. Az 1905. évben az országban 166 helyen rendeztek román színházadásokat. Ezen előadások rendezése összehívása körül nagy érdeme van Barsan Zoltán bukesri színésznek.

A közgyűlés különben a következő határozatokat is elfogadta:

1. Az egyesület a hazai román színészet érdekében, a románlakta vidékek központjaiban bizalmi férfiakat állít, akiket új tagok gyűjtésével is meg fog bizni.

2. Az egyesület az eddig fennálló évi ösztöndíjain kívül még egy 1200 koronás évi ösztöndíjat létesít, egy román énekesnő kiképzése céljából. Ezzel az egyesület román színészek kiképzésére, közel 4000 korona ösztöndíjat oszt ki évenként. Addig is, amíg Magyar-

országban, állandó román színház fog létesülni, vagyis jobban mondva, állandó román színház-szervezet fog szerveztetni, amely az év folyamán alatt a románlakta városokban felváltva fog játszani, az egyesület ösztöndíjassal kötelesek a románlakta vidékeken, a díltétansokkal együtt színelőadásokat rendezni és azokban játszani.

3. *Eredeti román szindarabok* megjutalmazására az egyesület két és pedig egy 800 koronás és egy 500 koronás pályadíjat tűzött ki.

A tudósításokban már meg volt írva, hogy Lippa is kivette részét a cécókból, amelyeknek itt csak az volt a célja, hogy a lippai és környékbeli románokat politikailag szervezze és egybeforassza. Aki ebben a főtevésségben kétkednék, olvassa el az aradi *Trübuná*-nak a lippai ünnepekre vonatkozó számát, amely a többek között a következőket írja:

— Lippa ezelőtt nevezetes központja volt a románoknak, ahol a virágzó román kultúra lüktetett. Egy annyi tradícióban bővelkedő föld azonban csak addig marad parlagon, amíg nem kerülnek oda derék, lelkes és okos munkások, akik felturják a rögzöt, amely alatt annyi varázserő szunnyad. Habár a városnak román jellege ma még nincs is teljesen visszahódítva, a háború mindazonáltal meg van izenve. A jelek pedig azt mutatják, hogy ezt a háborút siber fogja koronázni.

A *Trübuna* tehát azt mondja, hogy a „háború meg van izenve“ Lippa visszahódításáért és reméli, hogy a románok harcát siker fogja koronázni. Ez a kissé elbizakodott kijelentés is intő jelül szolgálhat Lippa község hazafias közönségének, hogy kettőzött erővel igyekezzék a magyarosítás munkáját folytatni.

A felsőbb leányiskola ügye.

(Nem halogatunk!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Több ízben szó volt már arról, hogy az Aradváros által segélyezett Somogyi-féle felsőbb leányiskolát államosítani fogják. A törvényhatóság e tárgyban Hoffmann Antal és társai indítványára feliratot is intézett Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A miniszter válasza, amely nemrégiben érkezett le a városhoz, nem volt biztató, miért is a tanács a mai közgyűlésen azt indítványozta, hogy az ügy egyelőre vétessék le a napirendről és alkalmadtán újból írjon föl a törvényhatóság az államosítás iránt.

A városra nézve nagy fontossággal bíró ügy a mai közgyűlésen nagy vitát keltett. A tárgyhöz elsőnek Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselője szólalt fel és határozott érvekkel bizonyította, hogy mennyire szüksége volna Aradnak egy felsőbb leányiskolára. Ezt az iskolát — ugymond — még az esetben is fel kell állítani, ha nagyobb anyagi áldozatokkal jár a városra nézve. Mindaddig, amíg akár állami, akár községi felsőbb leányiskola nem létesíthető, szükséges, hogy a magániskola fontartassék. Szólv nem ragaszkodik ahhoz, hogy az iskola állami legyen. Lehet az községi is és ebben az esetben a város maga rendelkezhetik az intézettel és a város közönsége választhatja meg a tanárokat. Felirat küldését hozza javaslatba, amelyben ki kell emelni, hogy a város követelése jogos. A maga részéről mindent meg fog tenni az iskola létesítése érdekében.

Müller Károly felszólalását általános helyeslés követte. Ezután Múlek Lajos szólalt fel, szintén abban az értelemben, amelyben Müller

Károly. Arad — ugymond, — sokat költ iskolára de még mindig nem érte el azt a határt, ameddig elmehetne. A leányokat a jelenben idegenbe kell adni. Nem hivatkozik más városokra, csupán azt tartja szem előtt, hogy márjen a kormány egyenlő mértékkel és ne legyen szűkeblű a vérossal szemben. Arad nem vétett sem az ország, sem a haza ellen. Az a baj, hogy ha például Temesvárott 840000 koronába kerül az épület, akkor a mérnöki hivatal 400000 koronára tervezi.

Steiner Jakab: Hisz van itt pénz elég. (Derűltség.)

Ezután *Institoris* Kálmán polgármester, majd pedig *Virágh* Lajos főmérnök szólottak a tárgyhöz. *Varjassy* Árpád a kérdés történetével foglalkozik. A miniszter már tíz évvel ezelőtt kimondta, hogy az iskola állami legyen. Az építkezés nem ütközik nagyobb akadályokba. A Maros mentén van telek. A város az építkezés költségeit a sajátjából fedeze.

Kovács Vince: Annak idején a vállalkozók a D. M. K. E. aradi internatusánál 860,000 koronában számították ki az építkezés költségeit. Az internatus mégis csak 180,000 koronába került. (Derűltség.) Kulturális szempontból foglalkozik a kérdéssel. Nagy befolyással van a kereskedelemre és iparra az iskola. Gondoskodjunk a nép keresetforrásáról ne csak mindig adóztassuk. Mondja ki a város, hogy az építkezéshez telket ad és a költségekhez felében hozzájárul. Ez a pénz meg fog térülni. A város lüktető ereje a kultúra. Ha az iskolák bezárulnak az meglátszik a kereskedelmi életen is.

Müller Károly kijelenti hogy indítványának célja az volt, hogy ne kerüljön Hoffmann Antal és társainak indítványa az irattárba. Azt nem tudta, hogy a miniszter az iskolának állami jelleget akar adni. Így is jó, de akkor tudni kell, hogy mennyivel járuljon hozzá a város. A kérdést fel kell terjeszteni a miniszteriumhoz. Minden befolyását latba fogja vetni a kedvező elintézés érdekében. (Előnk éljenzés és helyeslés.)

Múlek Lajos újbóli felszólalása után *Károlyi* Gyula gróf feltette a kérdést, mire a közgyűlés a tanács javaslatát elvetette és Müller Károly indítványát fogadván el, úgy határozott, hogy az ügyet tanulmányozás céljából visszadják a tanácsnak, amely az október havi közgyűlésre konkrét indítványt terjeszzen elő.

A siedlcei mészárlás. Statárium Varsóban.

(A megújult zsidóüldözések.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 12.

A siedlcei vérengzésről még mindig nem kaptunk tiszta képet, aminthogy valószínűleg a teljes igazságot sosem is fogják napfényre hozni. Annyi konstatható, hogy ez a vérengzés valamennyi eddigit fölülmulja vadságában. A virágzó város a halál képét mutatja. A házak összezúzva, az üzletek becsukva, az utcák néptelenek és a tereken vad katonacsapatok táboroznak, mintha valami meghódított ellenséges területen volnának. A teljes veszedelem még mindig nem múlt el, mert a katonai parancsnok ragaszkodik ahhoz a követeléséhez, hogy a me-renylet tetteseit kiszolgáltatassa a város, már pedig a tetteseket senki sem ismeri. Érdekes, hogy ezuttal már nem kizárólag a zsidók ellen intéződött a pogrom dühe, hanem az összes „liberális“ elemek ellen, tehát az értelmi osztály ellen.

A reakció a csőcselék szenvedélyét ezek ellen lázította föl és így akar mindenkit elriasztani attól, hogy a forradalmi áramlattal usszék.

Mai távirataink:

Berlin, szeptember 12. A Siedlceben lefolyt borzalmas mészárlásokról, egy varsói ujság a következőket írja:

Szombaton este 9 órakor a főőrségre két ismeretlen ember érkezett, akik az őrtől azt kérdezték, hogy hány fogoly van az őrségen lezárva. A katonák lövésekkel válaszoltak, mire a két ismeretlen revolverrel rálőtt a katonákra. Ezután az ott reájuk várakozó kocsiba ugrottak és elmenekültek.

A katonák a menekülőket a főtérig üldözték. Itt kikutatták az összes házakat, hogy a menekülőket elfogják. Időközben újabb katonai csapatok érkeztek, melyek a Varsói- és Pietruva-utcákon hevesen lövöldözni kezdtek a házakra.

A Varsói-utcán a katonák minden embert, aki az ablakoknál mutatkozott *te-lőttek*. Vasárnap reggel a zsidónegyedben ágyukat állítottak fel és nyolc ágyulövet tettek a házakra, melyek a lakókkal együtt elpusztultak.

Ezalatt az utcákat egy dragonyos és egy gyalogezred szállotta meg. A katonák mindenütt a legnagyobb kegyetlenséggel jártak el. Főképp a zsidónegyedben sok a halottak száma. Az elfogott emberek száma az *ezret is meghaladja*.

Vasárnap délután egy újabb ezred érkezett Siedlcebe. A katonai akciót *Cichachanovszky* alezredes vezette, aki kiadta a parancsot, hogy minden zsidót agyon kell ütni. Erre borzasztó mészárlás indult meg, néhány óra múlva a *holttestek százával hevertek*. Csak a rendőrségi épületbe 45 holttestet hoztak. Az áldozatok majdnem mind zsidók. Keresztényeket csak elvétve lőnek agyon. A Varsói- és Pietruva-utcában az összes boltokat kifosztották.

A várost katonailag teljesen elzárták. Senki sem mehet ki a városból és senkit sem engednek be oda. A katonák az utcán mindenkit lelőnek. Az ágyutüzelés következtében több helyen tűz ütött ki, mely nagy pusztításokat végez.

Minthogy a városba nem lehet semmit se behozni, a lakosság élelmi szerekben nagy hiányt szenved. Csak a katonaság részére hoztak néhány waggon sertést és ökröt, melyeket az utcákon vágnak le.

Varsó, szept. 12. A siedlcei véres pogrom híre csak vasárnap érkezett meg Varsóba, jóllehet maga a vérengzés már pénteken este kezdődött. A siedlcei pogrom semmi esetre sem hasonlítható össze azzal, ami Bialistokban történt. Ugy látszik, hogy Siedlceben pontosan szervezett büntető expedíció működött, mintegy próbája a hadi diktatura behozatalának.

Berlin, szept. 12. Varsói jelentés szerint tegnap este egy tisztet megöltek. A katonaság sortűzzel felelt, mely alkalommal két személyt megöltek és tizet megsebesítettek. Siedlceben tegnap 24 órai nyugalom után ismét sortűzet adtak. 42 személyt hadbíróóság elé állítottak.

Pétervár, szept. 12. Este 10 óráig Siedlceből semmiféle hivatalos jelentések nem érkeztek. Mivel a táviró nem működik, a magánjelentések körülbelül a fantázia szüleményei. Itt azt hiszik, hogy a siedlcei zavargások megszűntek.

Pétervár, szept. 12. Mikor a merénylők kiadására kitűzött határidő letelt, a tüzérsg *tizenkét ágyulövet* intézett a város ellen. A kormányzó kijelentette, hogy a katonák ellen a merényletet nem zsidók, hanem tartalékos katonák követték el, akik megmenekültek és nincsenek a város falai között. A katonai parancsnok azonban ezzel a válaszzsal be nem érte.

Odessa, szept. 12. A városra és környékére kihirdették a *statáriumot*.

Varsó, szept. 12. A volchínai testőrezred két lársuk megölését azzal boszulták meg, hogy az utcán *járókelőkre lövöldöztek*. Többen meghaltak és harmincan megsebesültek.

Varsó, szept. 12. A siedlce-i zsidóság között óriási a rémület, minthogy a városból senkinek sem szabad menekülni. A vérengzésnek az a látszata, hogy a pétervári kormány *tervszerűen*, ilyen uton akarja elnyomni a terrorista törekvéseket.

London, szeptember 12. A cár holnap *hosszabb ideig tartó utra indul* jachtján a finn partokra.

Az automobil-omnibusz.

(A türelmetlen közgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A mai közgyűlésen a törvényhatóság behatóan foglalkozott az automobil-omnibusz-járat létesítésének ügyével is. Ez ügy jelenlegi állását már ismertettük. A tanács azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy a tizenhat pályázó közül, a törvényhatóság a *Neue Automobil-Gesellschaft* ajánlatát fogadja el és egyben adja vissza az ügyet a tanácsnak a további számítások eszközzése céljából.

Domonkos Lajos ellenzi az automobiljárat létesítését. Szakértőktől úgy hallotta, hogy ez nagyon sok helyütt nem vált be. Indítványozza, hogy a törvényhatóság a kérdést vegye le a napirendről.

Seathmáry János nem akarja az ügyet ad akta tétetni, de az bizonyos, hogy vaktában nem létesíthet semmit sem a város. Az ügyet át kell utalni a közlekedési és pénzügyi bizottságokhoz, amelyek tanulmányozzák a kérdést és vizsgálják meg annak pénzügyi oldalát.

Varjassy Lajos h. polgármester főöslegesen tartja ezt, mert a kiküldött albizottság már megejtette a számadásokat. Felolvassa az albizottság által összeállított számadatokat.

Seathmáry János: Nincs senki, aki egyszeri hallásra meg tudná ítélni ezt a számadást. Éppen ezért kell áttenni az ügyet a pénzügyi bizottsághoz.

Somló Ármán dr. szintén nem tartja megérettnek a kérdést. A számítások szerint javítási költségekre évi 4000 korona van felvéve. Ez nagyon irreális számítás. Egy-egy kocsi pneumatikja 300 koronába kerül és ha évente csak kettő kell, ez nyolc kocsinál már túlhaladja a 4000 koronát.

Varjassy Árpád elszomorodott szívvel látja, hogy a törvényhatóságban a legéletrevalóbb kérdéseket is agyon szeretnék ütni. Indítványozza, hogy forduljon a törvényhatóság Berlinhez és Drezdához, amely városokban automobil-járat van és kérje ki az ottani hatóságok véleményét. Ha ott bevált az automobil-közlekedés, Aradon is be fog válni.

Révész Adolf furcsának találja, hogy ezeket vigyúnk a külföldre, csak azért, hogy versenyt állítsunk magunknak. A lovasut ugyanis egy évtizeden belül ugyis a városé lesz. A *Varjassy* által felolvasott számokat nem tudta kö-

vetni, de erről bátran mondja, hogy ez a számok hazugsága és tévedése lesz. A lovasut nem engedni majd magát ad akta tétetni. A közgyűlésen olyan intoleráns, türelmetlen hang ural kodik, amelyről valahára le kell szokni, ha egy mást nem csak tisztelni akarjuk, hanem meg is akarjuk érteni. Ebből a türelmetlenségből a származik az, hogy egyik közgyűlés kénytelen másoknak ellentmondani, amiben nem kis része van a tanács tájékozatlanságának is. Egy előbbi közgyűlés lelkesedéssel karolja föl az automobil-forgalmat, míg a reá következő másik már leteszi a sárga földig. Azért sokkal inkább óhajt inkább zekvens lenni, mint egy nagy hibát elkövetni. Szólok sines a lovasutal megelégedve, de a fennálló hibákon nem úgy kell segíteni, hogy magunkat károsítunk és saját magunknak, drága pénzünkön versenyt kreáljunk. A harag, amely bennünket a lovasut ellen vezet, a lehető legrosszabb tanácsadó. E tanácsadás sugallata alatt ejtettük el azt az automobil-ajánlatot, amelyet egy vállalkozó a városnak tett. Ezt kellett volna elfogadni, nem pedig magunknak vállalkozni. Óhajtandó, hogy erre az álláspontra visszatérjünk. Majd ha ezt az ügyet a város kezéből ki tesszük és az egész dolgot ad akta tesszük, akkor ismét jelentkeznek majd a vállalkozók.

Müller Károly Révész Adolf indítványához járul hozzá. Megtörténhetik, hogy a lovasut leszállítja a szállítás árát. Ezzel mindenesetre veszíteni fog, de a város e közben belebuk- nek az automobil-vállalatba. Szólok még pörölni is csak a más pénzén szeret, (Derűltég.) Az egész dolognak egyszerre le kell végni a nyakát.

Adler Andor szerint a város közönségének méltósága úgy hozza magával, hogy a törvényhatóság ne dezavualja magát. A kérdéssel eddig csak elvileg foglalkoztunk. Ki kell adni az ügyet a pénzügyi bizottságnak.

Domonkos Lajos, Seathmáry János és Varjassy Árpád ismételt felszólalásai után *Vizer Lajos dr.* beszélt Révész Adolf indítványa mellett. Szólok lelkiismeretfurdalást érez, hogy annak idején ő is az indítvány pártolói mellett volt.

A kérdést ezután *Károlyi Gyula* gróf főispán szavazás alá bocsátotta. A közgyűlés kimondta, hogy az ügyet a közlekedési és pénzügyi bizottságokhoz teszi át beható tanulmányozás és jelentéstétel céljából.

A világozi dráma.

A gyilkos és a felesége.

Négy liba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Részletesen megemlékeztünk lapunk mai számában arról a rejtélyesnek látszó drámáról, amely a keddre virradó éjszaka Világoson történt. *Hermann Béla* rálért egy társaságra, amelynek egyik tagját, *Milos Péter* községi írnot a golyó azonnal megölte. A gyilkosság nagy megdöbbenést keltett a községben és kevés kivétellel még tegnap sem tudták, hogy mikép történt az eset. Különböző várlációkban tárgyalták a gyilkosságot s azt legtöbben *Hermann Béla* feleségével hozták kapcsolatba.

A gyilkosságról, amelynek egy jómodoru, intelligens fiatalember esett áldozatául ujabban a következő részleteket jelentik, amelyek most már teljes világosságot derítenek a rejtélyes bűnügyre:

Abban az időben, amikor hétfőn éjjel *Milos Péter* községi írnot, *Füzy Lajos* közjegyzői írnot és *Gébel János* pékmester jókedvű mu-

latozás utána *Hermann Béla* gépész báza mellett elhaladtak, amikor az ismert incidens után a gyilkosság történt, *Hermann* felesége nem volt otthon, minthogy cselédjével még előző napon Galsára ment. Éppen ezért tévesek azok hírek, mintha a végzetes kimeneteli eset összefüggésben lenne *Hermann Bélánéval*, vagy hogy *Milos Péter* a szíve vitte volna *Hermannék* házatájára. Azt is beszéltek — épen ezen a téves alapon — hogy *Hermann* azzal a halálhozó revolverlövessel a boszuját akarta volna kitölteni *Miloson*. *Hermann* azonban csak az öt éjjeli nyugalmában ismételtén megzavaró utcai lármá dühösítette fel annyira, hogy a jókedvű fiatalemberket szőlőkaróval akarta megfenyíteni. Arra ő maga sem volt elkészülve, hogy a dolognak ilyen végzetes következménye lesz.

Ilyen értelemben vallott *Hermann Béla* tegnap *Domokos László* vizsgálóbíró előtt is, aki a nyomozás megejtésére *Austerweil László dr.* és *Posgay István dr.* törvényszéki orvosokkal még tegnap délelőtt kiutazott Világosra. A nyomozás megejtése után a vizsgálóbíró még a helyszínen befejezte a vizsgálatot is. Ma megtette az előterjesztést az aradi kir. ügyészségnek, amely *Hermann Bélát szándékosan elkövetett emberölés büntette* címén vád alá helyezte és elrendelte, hogy *Hermann* a világozi járásbírósról szállítsák be az aradi ügyészség fogházába.

A gyilkosságot rejtélyes szímben tüntette föl az a körülmény, hogy azzal egyidejűleg a csendőrség *Hermann Béla feleségét is letartóztatta*. Csakhogy ez a letartóztatás Galsán történt, s mint ma kiderült, *Hermannét négy liba állítólagos eltulajdonításáért* tartóztatták le. A letartóztatás azonban csak ideiglenes volt s *Hermannét* a kihallgatás után szabadlábra helyezték s csak azután értesült arról a véres drámáról, amelyet férje az ő távollétében rendezett.

Lilomtipró képviselő-pap.

Egy alispán súlyos vádjai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Mint a *F. M. Irja, Becse Antal* csik vármegyei alispán, aki mostanában vonult nyugatiomba, szenzációs bucsubeszédet mondott Csikvármegye közgyűlésén, súlyos vádak és leleplezéseket közlőlvén *Török Ferenc* plébánosról és országgyűlési képviselőről, akit lilomtiprással és egy vesztegetési ügyben való furcsa szerepléssel vádol meg. A tudósítás így szól:

„Bucsubeszédében a távozó alispán szóval tette azt az üldöztetést, amelyben utóbbi időben részesedett, majd *Török Ferenc* orsz. képviselő ellen fordult, aki szerinte az ellene indított hajszanak értelmi szerzője s mozgatója volt. (Török volt az, aki a megye legutóbbi közgyűlésén hatezer koronát tett le az asztalra, azzal a kijelentéssel, hogy ez összeggel egy erdővásárlási ügyben meg akarták vesztegetni.) *Török Ferenc* — ugymond az alispán — évekei ezelőtt hitoktató volt a *csikszerepai* polgári iskolában. Működése alatt titkos feljelentések jöttek, hogy *Török serdülő lányokkal meg nem engedett bizalmaskodásokat folytat*. Szólok nyomban vizsgálatot indított ez ügyben, *Törököt* felfüggesztette, majd a befejezett vizsgálat után *elmozdította az állásából*. Ezért akart boszút állni *Török Ferenc* s ezért indította ellene azt a hajsztát, amelyből azonban becsülete teljesen érintetlenül került ki.

Ezután áttért a *vesztegetési ügyre*. *Török* — ugymond — állítólag azért fogadta el a hatezer

koronát, hogy kelepcebé csalja a vesztegetőket. Hát elképzelhető, hogy bárki is elköltse azt a pénzt, amelyet ilyen szándék mellett elfogadott? Pedig bizonyíték van rá, hogy *Török a hatezer koronát elköltötte*, s utolsó nap rakosgatták az összeget ismét össze, hogy *Török a vesztegetési komédiát eljátszhassa*. Az alispán beszéde végén elkeseredett hangon támadt *Török* ellen, úgy, hogy az elnöklő *Kállay* Ubul főispánnak kétszer kellett őt rendutasítania.

Az alispán beszédét nagy zavar követte s általános zaj közepette állott fel *Török* Ferenc orsz. képviselő, hogy az ellene emelt súlyos vádak ellen védekezék. Védekezése folyamán tagadásba vette az alispán vádjait. Eltávozása az iskolából nem úgy történt, mint ahogy azt az alispán elárta, valamint az sem felel meg a valóságnak, hogy az odlozus hatezer koronából bármit is elköltött volna.

A közgyűlés hangulata után ítélve, a szerfelett kínos ügy *csak a büntető bíróság előtt tisztázható*. Természetes, hogy a további fejleményeket megyszerte nagy érdeklődéssel várják.

Eddig a tudósítás. *Török* Ferenc plébános évekkel ezelőtt hitoktató volt a csikszeredai polgári leányiskolában. Az alispán maga mutatott rá a plébános nagy bűneire, amelyeket a nevelésére bízott leánykák ellen elkövetett. Később képviselő lett a plébánosból és közéleti tényező, nagy purifikátor, leleplező, mert — amint az alispán mondta — a piszkos erdőpánama ügyéből neki csak 6000 korona jutott, amit egyébként az utolsó garasig elköltött és csak később rakták össze neki, hogy az asztalra csapva azt, eljátszhassa a magyar közéletben már egyszer eljátszódott nagy komédiát.

Ugy van: tisztázza az ügyet a büntető bíróság. De hátha *Török* képviselő is undorodik a bíróságtól, mint függetlenségi elvtársa és barátja: *Polónyi*, az igazság magyar minisztere.

Szeptemberi közgyűlés.

(Választások. — A vízművek megváltása. — A felső ipariskola kérdése. — A kőművesek munka ideje. — *Edvi Illés László* lemondása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

A törvényhatóság mai közgyűlésén töltötte be a városnál megüresedett egy számvevőségi számtisztai és egy irodal. segéd tisztai állást. A számtisztai állásra mindössze egy pályázó jelentkezett: *Pizer* Aladár segéd tisztai, akit a közgyűlés líyképen egyhangúlag választott meg. Annál többen pályáztak a segéd tisztai állásra. Tizen is szerették volna elnyerni ezt az állást. A legtöbb szavazatot — 21-et — *Miók* János városi díjnok kapta, *Limbeck* Győző 17, *Moldoványi* Ernő 16, *Szabó* József 11, *Petkovics* Béla *Mittner* János pedig 10—10 szavazatot kaptak. Líyképen a segéd tisztai állást *Miók* János nyerte el, aki ambiciózus hivatalnok a városnak.

A vízművek megváltása ügyében a közgyűlés a jogügyi bizottságnak ismert javaslatát fogadta el. E szerint a törvényhatóság november 30-án, az üzembe helyezés tizedik évének leteltével *újól felmond* a részvénytársaságnak és felszólítja, hogy magyarul értő szakértőket nevezzen meg a tárgyalások lefolytatására.

A tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy írjon fel a törvényhatóság a kereskedelemügyi miniszterhez egy *felső ipariskola* felállítására iránt. A város ennek ellenében átengedné az államnak az aradi fa- és fémipariskola épületét.

A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangúlag elfogadta.

Az aradi kőműves munkások azzal a kérelemmel járultak a törvényhatóság elé, hogy az eddigi tíz órás munkaidőt szállítsák le kilenc és fél órára. A törvényhatóság az ipartestület véleménye alapján a kérelmet *elutasította*.

A közgyűlés tudomásul vette *Edvi Illés* László lemondását a törvényhatósági bizottsági tagságról, valamint a szinügyi bizottságnál és az iskolaszéknél elfoglalt állásáról és megbízta a polgármestert, hogy intézkedjék a két megüresedett tagsági állás betöltése iránt.

Báró Appel János temetése.

Aradtól — Kisfaludig.

A helyőrség gyászpompája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 12.

Szakadó esőben folyt le a nagy katonai parádé, amelyvel *Appel* János báró lovassági tábornoknak, Bosznia- és Hercegovina volt katonai kormányzójának a végtisztességet megadták. Hasonló katonai kísérettel még alig temettek valakit Aradon s ez a csunya idő ellenére is nagy közönséget csodított a főtér mindkét oldalára, a kik a díszes temetést végignézték. Az időjárás kétségen kívül sokat rontott a temetés díszében, de méreteiben így is impozáns volt.

(A koporsó és a koszorú.)

A tábornok koporsója, valamint a koszorú, mint megirtuk, már tegnap este megérkezett *Gradišká* ból Aradra. A tábornok egy rokona, *Martinicci* vadászszázados kísérte egy őrmesterrel a koporsót, amelyet ma reggel kivették a külön-kocsiból s a vasútállomás előtt várakozó halottas kocsira tették.

A halottas kocsí előtt állott a koszorus kocsí. A gyönyörű koszorúk közül kiválik egy hatalmas, fehér-piros selyemszalagos babérszörű, a szalagon *Ferenc Ferdinánd főherceg*, trónörökös neve. Széles, piros-sárga szalag — Bosznia színe — jelzi a bosnyák kormány koszoruját. Feltűnik egy fekete széles szalag, az elhunytak nevét viselő, 60. számú, báró *Appel*-gyalozezred tisztikar küldte: „*Seinem Regiments-Inhaber*.”

A helyőrség csapatai közül az aradi cs. és kir. 33. gyalozezred, a lugosi 8. honvédgyalozezred aradi zászlóalja, a cs. és kir. 12. huszárezred és a kisszentmikiósi tüzéreg tisztikara küldött koszorút a tábornok koporsójára.

(A Béla-téren.)

A temetési díszhez kivezényelt csapatok háromnegyed nyolc órakor a Béla-téren gyülekeztek. Kis csapatszemplének be illet ez, ha az eső, amely akkor áradt a legvehemensebben, nem rontott volna a látványon. A csapatok egymás mellett, arccal a Nagyvárad utnak sorakoztak: jobbfelől az *Edvárd* huszárok két százada, azután a 33. gyalozezred egy zászlóalja, honvédgyalozzászlóalj s baloldalon a kisszentmikiósi tüzéreg. A csapatok *Domansky* Rajmund vezérőrnagy, állomásparancsnok parancsnoksága alatt állottak.

Schwitzer Lajos lovag tábornagy, a VII. hadtest parancsnoka, *Fanta* Károly altábornagy, a temesvári 34. gyaloghadosztály parancsnoka és vértesi *Weiss* Ernő vezérőrnagy, a temesvári 7. lovasdandár parancsnoka rövid szemlést tartottak a csapatok felett s azután megindult a gyászmenet.

(A gyászmenet.)

A koporsó elé vezényelt csapatok felállottak, a többiek pedig bevárták, amíg a halottas

kocsí megérkezik. Az ut szélén sorba állva várták a halottas kocsit *Schwitzer* tábornagy, *Fanta* altábornagy és *Weiss* vezérőrnagy. Mikor a koporsó előttük elvonult, a három tábornok szertartásosan, feszesen tisztelgett előtte, azután közvetlen a koporsó mögött beállottak ők is a kíséretbe.

A menet élén *Domansky* Rajmund vezérőrnagy lovagolt, segéd tisztijével *Lina* főhadnaggyal és egy külföldessel. A csapatok közül elsőnek a 12. huszárezred két százada haladt, *Matskissy* Ferenc őrnagy parancsnoksága alatt. Utánuk a 33. gyalozezred egy zászlóalja következett *Districh* Albert ezredes, ezredparancsnok és *John* Jonakie ezredes vezetésével, magukkal hozva az ezred zászlaját is. A zászlóalj mögött a 33. gyalozezred zenekara következett.

A csapatok után egy vadász vitte a keresztet s utána egy huszár vezette a hosszú fekete lepellel takart *gyász paripát*. A ceremóniás gyászpompának ezt a részét nagy érdeklődés kísérte. Tudták, hogy a „gyász-paripa” nem a tábornok lova volt, mégis voltak, a kik bizonyos megindultságot konstátáltak a paripán.

A koszorúvivő kocsí és a halottas fogat előtt *Allersdorfer* Julián katonai plébános haladt, egyházi díszben.

A koporsó nyomában haladt a tábornagyok temetését megillető gyászpompának egyik legérdekesebb része: a *páncélos lovag*. Mint valamely muzeumnak meglevőnek alkaja, úgy festett lován a középkori vasínget viselő vitéz. A sisak rostélyja le volt bocsátva s a sisak csuczába fekete strucc toll volt tűzve. A páncélruha vállát és derekát fekete posztó dísz ékítette. A vitéz kezében hatalmas, egyenes pallos, lábain pedig szintén középkori méretű sarkantyúk. A páncélos lovag paripáját szintén egy huszár vezette; maga a lovag pedig egy temesvári huszárorrmester volt, a ki nek úgy látszik gyakorlata van a nehéz viasletben.

A koporsót *Appel* báró fia: *Appel* Jenő báró cs. és kir. huszárkapitány, unokái: *Appel* János báró ulánus hadnagy, *Appel* Jenő báró huszáronkéntes, továbbá a tábornok rokona: *Capasó* Géza aradi nyug. huszárezredes, *Martinicci* vadászszázados és még néhány, szintén katonai állást viselő rokon követte. A tábornok nővére, *Claricini* bárónő egy kocsiban követte a menetet. Utánuk ment *Schwitzer* tábornagy, *Fanta* altábornagy és *Weiss* vezérőrnagy, azután a helyőrség összes tisztjei, akik nem voltak a gyász kíséretül kirendelt csapatokban, *Worafka* huszárezredes és *Grüne* tüzérorrnagy vezetésével.

A tisztí küldöttségek után ismét csapatok következtek: az aradi honvédgyalozzászlóalj *Lippner* Károly alezredes parancsnokságával, legvégül pedig a kisszentmikiósi tüzéreg *Schlitter* Miksa százados parancsnoksága alatt.

Polgári notabilitások nem vettek részt a temetési menetben. Ott volt *Institoris* Kálmán polgármester, de elvegyűt a nézők hullámzó tömegében. De az utcákon mindenütt a közönség nagy sokasága nézte a temetést, a mely szinte nem is tűnt föl gyászos aktusnak, hanem látványosságnak. A menet a *Boros* Beni-téren, a *József* főherceg-uton, az *Andrássy*-téren, a *Vörösmarty*-utcán, a *Szabadság*-téren, a *Boczkó*- és az *Asztalos* Sándor utcán haladt a hid felé.

A hid előtt újra érdekes aktus következett. A csapatok sorfalat állottak a halottas kocsí előtt, a két gyalozzászlóalj sortűzet adott s a zenekar a *Gotterhaltet* játszotta. Az *Óvár*-téren azután a csapatok visszafordultak és csak a gyászolók, a tisztí küldöttségek és a zenekar kísér-

ték a koporsót a Maros hídján és Ujaradon át a temesmegyei *Kisfalud* községbe.

(Kisfaludon.)

A halottasmenet körülbelül tíz óra tájban ért *Kisfaludra*, Appel báró kastélyába. A kastély két épületből áll. Az egyikben, amely valaha a báró Hügelék tulajdona volt, a koporsót díszes ravatalra helyezték. A koporsó a koszorukkal együtt délutánig ott maradt.

Délután fél három órakor a tábornokot eltemették a kisfaludi templom udvarában levő családi sírboltba, neje mellé, aki éptíz éve halt meg. A gyászszertartást *Krisztofcsák* ujaradi apátplébános végezte, a *kisfaludi, németországi és rétháti* római-katolikus lelkesedés segédletével. A temetésen megjelentek Kisfalud község előljárói, s az újra beszentelt koporsót az előljárók vitte a díszes kriptához.

A temetésen a tisztéken kívül részt vett a *Capdebó* és *Sármesey* család több tagja, akiket az elhunyt tábornokhoz neje révén rokoni kötelek fűzött.

Az éjjeli Arad.

A cechlány.

Arad, szeptember 12

A cechlány a kasszirónó-lársadalomban igen különös helyet foglal el. Ő a majdnem kasszirónók közé tartozik, de ha jobban tetszik, besorozható az Überkasszirónók közé is. Ha akarod, proletárnak nézheted, ha azonban az felel meg jobban az islésednek: arisztokratának. Ez a cechlány.

Miután azonban ebből a kitűnő meghatározásból senki emberfia ki nem sűti, hogy mi is voltaképpen a cechlány: némi bővebb információval is szolgálhatunk róla. Tehát a cechlány többnyire, sőt rendszeren a női nemhez tartozik. Kora a 19-ik életévtől a 28-ikig terjed. Fogal rendszeren épek, vallásviszonyai azonban lehetnek rendezetlenek is. A fő, hogy szerelmi viszonyai rendezettek legyenek. A cechlány olyan kasszirónó, akinek a kasszához mindössze annyi köze van, hogy benne ül. Egyébként nem írja fel, hogy hány meleg és hány hideg ital fogyott el, nem ír fel semmit, mert az irást olvégnik helyette a költők. A költők, akik pajzán rimokban éneklük meg a női szépségeket, melyekből a cechlány rendszeren bőven kijutott. Mert ez az ő erőssége, sőt mondhatnók, ez az ő szerzsama, mely képessé teszi hivatásának betöltésére.

A cechlány hivatása ugyanis az, hogy a balek címmel és jelleggel felruházott lumpokkal minél nagyobb cechet csináltasson. Ennek ugyanis megvan a maga módja, amelyet nagy lélektani tanulmányok alapján állapított meg valami zseniális kávéház-tulajdonos, kinek nevét a hálátlan utókor legnagyobb sajnálatunkra nem őrizte meg az örökkévalóság számára. Maga a módszer azonban fennmaradt, sőt tökéletesedett.

Minden lumpnak megvan az a kitűnő tulajdonsága, hogy szerfölött elbűvöli egy szép szempár, egy kék szempár. A lumpok tisztelik a nőket, hogy rövid életűek lehessenek a földön. Ha tehát a lump bevonul valamelyik éjjeli kávéházba: első dolga, hogy a kasszában ülő hölgynek leadja hódolata kifejezését. Ha a hölgy véletlenül cechlányt minőségben van jelen, bájosan mosolyog és igen érthető célt tesz arra, hogy a pezsgő igen szép találmány. A lump, akit ez a nagyfokú bizalom erősen megragad, érzelmeit rögtön kifejezésre is juttatja egy üveg jobbfele borban, melynek elfogyasztásához fölöttébb udvariasan kéri a cechlány segítségét is. Ez némi vonakodás és egy két példány szégyenlős mosoly után elfogadja a felajánlott poharat. Az első palack bor tüneményes gyorsasággal elfogy, mire a tündér duhajan felkiált:

— Azt a huncut csillagját a világnak, de jól

mulatok! Hogy a menykó csapjon a kávéba, de kicsik a palackjai.

A lump boldognak érzi magát. (Ez sokkal jobb, mintha például apának érezné magát.) Boldogságát két palack borban juttatja kifejezésre és sűrűn kocint a cechlánnyal. A hangulat emelkedik. A cechlány véletlenül feldönti a palackokat, melyeket hamarosan pótolni kell. Közben megkötődik a lump és a tündér között az örök barátság. A tündér olvadékonnyan sugja:

— Maga nagyon derék ember. Maga tetszik nekem. Maga nagyon intelligens és igen finom sablónja van

A finom sablónos urat nagyon megragadja az, hogy ő intelligens. Nem is sejti ugyan, hogy a tündér mit ért a finom sablón alatt, de ez ilyenkor egészen mellékes is. Ilyenkor az embernek bircsereg a szíve és rózsás szerelmi ábrándok lepik meg, amiben nagy része van annak a két és fél oigány nak is, aki az asztal mellett bánatosan huzza, hogy:

Tur a disznó, tur a mocsár szélen,
Tartottam szeretőt, de már régen ...

A lump ilyenkor felemelkedik az érzelmek azon magaslatára, ahol a bor megszűnik és a pezsgő kezdődik. Eldurrán az első Törley-dugó és elcsattan egy édes, szerelmes csók, mely azonban a legnagyobb jóakarattal sem nevezhető elsőnek. A pincér ezalatt, tudva azt, hogy jól nevelt ember csókolózás közben behunyja a szemét, két három üres boros üveget oseppez az asztalra. Ennek az az értelme, hogy mikor a lump fizet, az üres üvegeket fel lehet neki számlítani, épenugy, mintha tele lettek volna. A „spicces” ember ugyanis nem hagyja magát becsapni és csak annyi üveg borért fizet, amennyi üres palack az asztalon van.

Mikor a cech már feladott akkorára, amennyit a lump társaja a külső jelek után ítélve elbir, a cechlány kijelenti:

— Nem iszem többet!

Es nem is iszik. A cech már megvan, a kávé megkapja a maga polgári hasznát, amely egyetlen jól sikerült éjszaka behozza a cechlány egész havi fizetését: 15 forintot. A lump fizet és makacsul várja a tündért, hogy hazakisérhesse. A tündér azonban valamelyik hátsó ajtón már eltűnt.

... Az ivástól szédülő fejfel halad a hajnali szürkületben egy leány. Valamelyik melléktucában azután eltűnik. Es alszik másnap délig, kábultan, álom nélkül. Másnap azután összetörve, elvászott idegekkel megy megint robotolni. Iani, beugratni egy-egy férfit a dorbézolásba. Es havi 15 forintért egy két év alatt megvándul, elfonnyad, tökre megy. Vigan él, az igaz. Borral, sz. relemmel betelni soh sem kell. . . . Es az ember csak egyszer él.

Ez a cechlány.

—zab

„Egy utazás Bécsbe.”

A Tribuna újabb sajtópörei.

(Boku helyett Indrejka.)

— Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 12.

Nagyváradról írják, hogy a szeptember havi esküdtzéki ciklus legérdekesebb tárgyalásának az a sajtópör ígérkezik, amely a legnagyobb és legolvasottabb román nyelvű magyarországi lapban, az aradi *Tribuna* ban a múlt év januárjában megjelent cikkek miatt kerül a nagyváradi esküdtzék elé. Még a Tisza István-főle választások izgalmas idejében láttak ezek a cikkek napvilágot, élesen kritizálva a kormány és a magyarság sovíniszta politikáját. Különösen élesen támadta a cikk azokat a népképviselőket, akik a román kerületekben a nemzetiségi jelöltekkel szemben győzedelmeskedtek.

A nagyváradi ügyészség a Tribuna 1905. január hó 6-iki, március hó 29-iki és június hó 6-iki számaiban megjelent cikkeket inkrimálta

és szerzőjük ellen megindította az eljárást. Az első két cikkért *Boku Szever*, a Tribuna szerkesztője vállalta el a felelősséget, míg a június 26-iki számban megjelent cikk szerzőjének *Indrejka* Ábrahám román tanítót nevezte meg.

A cikkek miatt az esküdtzéki tárgyalások még a folyó évi február havi ciklusra voltak kitűzve. *Indrejka* Ábrahámot el is ítélte az esküdtzék annak idején nemzetiségi izgatás címen hat havi államfoghátra és ötszáz korona pénzbüntetésre, Boku Szever ellenben nem jelent meg a tárgyaláson.

Azóta hónapról-hónapra ki volt tűzve az esküdtzéki tárgyalás határnapja Boku Szever ellen, de a vádlott nem jelent meg. Végre is bedványt intézett a törvényszékhez, amelyben kijelentette, hogy *ezeknek a cikkeknek is Indrejka Ábrahám a szerzőjük* és őt terheli a felelősség. A törvényszék a nyomozás kiegészítése céljából ismételtén elnapolta a tárgyalást és visszaadta az ügyet a nagyváradi ügyészségnek. A nyomozás folyamán *Indrejka* tényleg el is vállalta a felelősséget a cikkekért s az újabb vádirat alapján kitűzték ellene a tárgyalást nemzetiségi izgatás címen szeptember 22-ére.

A vádirat szerint a Tribuna 1905. január hó 6-iki számban megjelent „Egy utazás Bécsbe” — „O colattiere la Wienne” című cikkből a következő részek vannak inkrimálva:

„Es használnak egy nagyon egyszerű eszközt a magyarosítás szolgálatában. Feláldozzák a nemzetiségeket, a magyarul nem beszélő népakat és ezeknek véreit szivják, ezeket megcsalják és aláírják.”

A magyar uralmat segítő politika nem egyéb, mint egy kígyónak saját koblén való táplálása.”

A március 29-iki számban megjelölt cikk voltaképpen a bécsi *Wochen*-ből van átvéve és kommentárokkal ellátva. Ebben a következő inkrimált részek vannak:

„Amióta a magyarok itt megtelepedtek és szerencsétlenségre románokra akadtak, megkezdtek magyarosító munkájokat. De ezer esztendő óta hiába pazarolták erőiket, mert nem volt elég tudásuk, műveltségük, hogy céljukat elérjék.”

A török iga alatt ők is nagyon kicsik, gyengék és szorongatottak voltak százhatven éven keresztül és alig szabadultak meg Ausztria segítségével a török iga alól, egyenesen reánk törtek, felmelték fejüket, mint mérges vipera.”

Az ő nemzetiségi politikájuk, — amelyet Deák Ferenc megzavarodottságában nevezett el egy, — jogot adott nekik arra, hogy a nemzetiségeket gyűlöljék és pusztítsák és úgy bánjanak velük, ahogy akarnak.

Jónak látták elragadni Erdély függetlenségét, feláldozni az olabokat, tótokat, szerbeket az ő uralmi vágyuknak, ennek a molochnak, amely mindig lábbal tiporta a Habsburgok iránti hűségét.”

Az érdekesnek ígérkező esküdtzéki tárgyaláson a vádlottat valószínűleg *Marsieu Jusztin* dr. aradi ügyvéd fogja védeni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi építési és műszaki rajzolók egyesülete ma este 8 órakor tartotta meg aia-ku ó közgyűlését a Központi szálloda külön termében. A gyűlésen, melyen a budapesti egyesület kiküldötte is részt vett, az előkészítő bizottság beszámolt eddigi működéséről. Az alapszabályok felolvasása és jóváhagyása után a tisztikar megválasztására került a sor. Megválasztották: elnökké *Repmann Gyula* építész; ügyvezető elnökké *Szalay Jánost*; alelnökké *Smurát Józsefet* és *Till Edét*; pénztárosokká *Eadován Rezsőt*; főtitkárrá *Pollák Hermant*, titkárrá *Novotny Rezsőt*, ellenőrré *Fábián Józsefet* és háznagygyá *Hovanyecz András*t. Választmányi tagok lettek: *Indra János*, *Eberlein Gyula*, *Scheibert Ferenc* és *Izsó Lajos*.

A kormány munkája.

Készüldések a Házmegnyitásra.

(A lista választások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 12.

Egy hónap múlva a dunaparti palotában mozgalmas lesz az élet: megnyílik a képviselőház. Az egyes szakminisztériumokban lázasan folyik a munka, hogy elkészüljenek azokkal a javaslatokkal, amelyeknek benyújtására a kabinet ígéretet tett. A miniszterek már valamennyien elfoglalták hivatalukat, Kossuth Ferenc kivételével, aki holnap veszi át a kereskedelmi minisztérium vezetését. Az ő részortjában különösen sok a tennivaló, ugyannyira, hogy az adminisztratív munkálatok elvégzésére még egy államtitkár kinevezése vált szükségessé, minthogy Kossuth másodlagos elfoglaltsága mellett Szereényi József államtitkár nem képes egyedül ellátni a teendőket.

Mai távirataink a következők:

A kormány tervel.

Eppen egy hónap választ el az országgyűlés újból való összeülésétől és bár a minisztereinek kijelentette, hogy a kormánynak a hosszú képviselőházi szünetre a reformok előkészítése végett van szüksége, melyeket már az őszi legelőjén be akar terjeszteni, az egyes részortokban folyó munkáról édes-keveset tudunk. A budget már jóformán kész — ennyi bizonyos — és a kabinet tagjainak ismételt kijelentése után arra következtethetünk, hogy minden miniszter határozott tervet dolgozott ki, mely szerint a koalíciónak bejelentett javaslatokat meg akarja valósítani. A kultuszminiszter a népiskolai oktatás nemzeti fejlődését tűzte ki maga elé és új rendszabályokat az 1848. XX. törvénycikk végrehajtásában.

A belügyminisztériumban serényen folyik a választási reform előkészítése, az alkotmányos biztosítékok megerősítésére és a törvényhatóságok autonómiájának megszilárdítására célzó munka és a kivándorlás ellen terveznek erélyes intézkedéseket. Pozitív hírek eddig azonban csak a kereskedelmi és igazságügyminisztériumból kerültek ki. Kossuth el van tökéltve, hogy a betegségyelzésről és a munkások balesetbiztosításáról szóló javaslatot már október 10-én a Ház elé terjeszti.

Polónyi pedig újból szabályozni akarja tudvalevőleg a választási bíráskodást és — természetesen! — a sajtótörvényt is revideálni akarja. És bár ezuttal igen olcsó mesterség a politikai jóvendőmondás, konstatalhatni egész nyugodtan, hogy az igazságügyminiszternek a sajtóra vonatkozó reformtervei miatt gyűlik meg elsőben keményen a dolga a kormánynak a parlamenttel és az ország közvéleményével.

(A lista választásokért.)

Napok óta hírlik, hogy az igazságügyminisztériumban a kuriai bíráskodásról szóló törvény reformján, illetőleg — miután a törvény csak nyolc évre készült és lejárában van — a törvény megújításán dolgoznak és hogy ebben a tárgyban ankét készül.

Kétségen kívül sok hibája van a mostani törvénynek és kapcsolatos eljárásnak

amennyiben a fuvarozások és etetések címén még ezer kapuja van a visszaéléseknek és egyebekben is hiányzik a legtöbb esetben a megfelelő büntető szankció. Az eljárás is igen hosszadalmas és könnyen megeshetik, amint a múlt országgyűlés során meg is esett, hogy az országgyűlés előbb oszlik fel, mintsem egyes mandátumok sorsa eldőln.

A miniszter utasításai a reformot illetőleg főleg arra tendálnak, hogy a visszaélések elől minden hátsó ajtó elzárassék és hogy az eljárás gyorsítottassék, esetleg záros határidőhöz köttessék. Ezek lehetnek szigorú intézkedések, de nem reakciók; a választások tisztasága dolgában a legszigorubb intézkedések a legliberálisabbak. Polónyi csak a sajtó dolgában elfogult. Képes reá, hogy a sajtóval szemben a legreakciósabb újításokat fogja proponálni, — hogy keresztül is viszi, az más kérdés — de egyéb kérdésekben óvatosan elkerüli, hogy a közelfogással ellentétbe jusson.

Ki ő? Ki ő?

A rejtélyes idegen.

Izgalom a városházán

Arad, szeptember 12.

A nyári szabadságolások alatt tisztára meszelt folyosón megjelenik egy alacsonyabb termetű, sötét ruhájú és szürke szakállu uriember. Sűrű és forog.

— Ki ez az ember? Városatyja?

— Nem.

— Hivatalnok?

— Nem.

— György Henrik belügyminiszteri számtárnácsos?

— Nem.

— Károlyi Gyula gróf főispán?

— Nem.

— Hát ki?

Erre egyedül Nagy Sándor adhatná meg a feleletet, lévén ő arról híres, hogy százezer ember fizionómiáját ismeri és nagy lakó választóit akkor is a nevének szólítja, ha csak a hátukat látja. Őt, a napoleoni emlékezettel megáldott férfit szólítják tehát elő.

— Ki ez az ember?

— Nem tudom. Valahol már láttam ugyan, de hogy itt e, vagy másutt e, azt hamarosan nem tudom.

Tehát ő sem tudja, Nagy Sándor, aki ha véletlenül Napoleon előtt születik, hát róla keresztelik el a kiváló emlékező tehetséget.

A városatyák izgatottan találgatják, hogy mikép lehetne a nagy titok nyomára jutni. Limbeck Győző, Szabó József és mások, akik a segédtesti állásra pályáznak, talán még izgatottabbak. Kerülgetik az ismeretlent, mint a forró kását szokás. Mert ki tudja, nem városatyja e, aki előtt érdemes megjelenni? Ki tudja, ki tudja?

Károlyi Gyula gróf felvonul a tanács elé. Megelőnkül a közgyűlési terem és a karzat. A városatyái elfoglalják helyeiket. Mülek Lajos jegyzeteket tanulmányoz. Az ülést megnyitják és felszólal. A hivatalos órákról beszél. Azokról, amelyekről a törvényhatóság pár hónappal ezelőtt kimondta, hogy ezentúl délután legyenek. Késsé kellemetlen téma azoknak, akik a délutánt a városházán kívül szeretik eltölteni. De Mülek — sajnos — nem igen törődik egyesek fájdalommal. Sőt, burkoltan bár, de kellemetlen célzásokat is tesz.

— Hogy kik állanak a felelősség háta mögött, arra most nem térek ki.

Végeredményben mégis csak Müleknek van igaza és úgy is lesz, ahogy a törvényhatóság akarja. Októbertől kezdve már valószínűleg meglesz a dé-

utáni hivatalos óra. De nem is erről akarunk írni, hanem a sötétruhájú idegen emberről. Hirtelen megjelenik a közgyűlési teremben. Salacz Gyula meglepetten nézi. Tisza Mór szintén különösen néz rá. Nagy Sándor összevonja a szemöldökét. Látszik rajta, hogy gondolkodik. Felhánytorgatja a múlt ézszes emlékeit. Hába: a sötétruhájú, szürkeshakállu urra nem emlékszik.

— Ez az ember nem is városatyja?

Kovács Vince a háttérben szintén bólogatja a fejét. Készüldök felelősségre vonni az idegent. De meggondolja magát: hátha mégis csak városatyja?

Az idegen azonban otthonosan érzi magát. Múlek a felsőbb leányiskoláról beszél és ő közbeszól:

— Hisz' van itt pénz elég!

Hogy mire érti, az nem tartozik ide. Tény, hogy kitör a derűtlenség és mindenki csodálkozva néz az idegenre.

Őt óra után már lámpát gyújtanak. Nagy Sándor még mindig azon töri a fejét, hogy ki legyen az idegen.

— A pénzről beszélt, tehát Urbányi Béla főpénztáros.

Az automobilokról folyik a szó. Kiadják az ügyet a pénzügyi bizottságnak.

— A határozatot megfelelőbbem! — pattan fel az idegen.

Ujabb derűtlenség. Nagy Sándor pedig felkiált:

— Megfelelőbbem, tehát Schauer Ádám!

Majd másról folyik a szó. Virágh Lajos „tisztelt képviselő társának” nevezi Müller Károlyt, amiből önként folyik az a kérdés, hogy Virágh Lajos melyik kerületet képviseli: a Neue Automobil Gesellschaftot avagy a Deimer-gyárat?

Közben az előkező idegen egyre mozog. Hol közbeszól, hol bólogat. Nagy Sándor e szerint változtatja meggyőződését a rejtélyes ember kilété felől. Már arra is gondol, hogy Avedik Domján János de nem meri kimondani. Az idő múlik és véget ér a közgyűlés. A sötétruhás, szürkeshakállas idegen eltűnik.

— Ki ez az ember? Ki ez az ember?

Nagy Sándor a homlokára teszi a kezét és szól:

— Ugy hiszem már tudom, hogy kicsoda?

— Kicsoda? Kicsoda?

— Adjatok becsületszavakat, hogy nem ájultok el.

— Veszadalmes név?

— Nagyon. Ugy hívják, hogy...

— Hogy hívják? hogy hívják?

— Ugy hívják, hogy...

Es kimondta a nevét. Azt a nevet, amelyet már hónapok óta nem volt szerencsénk hallani. Pedig megérkezett, itt van, él és virul ő, a nagy elmentmondó, a közgyűlés legkiválóbb humoristája:

Steiner Jakab.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Aradi szerző sikere. Szendrői Mihály színtársulata vasárnap este mutatta be Hódmezővásárhelyen *Nikolits Döme Leányrablás* című népszínművét, amely igen nagy sikert aratott. A premieren jelenlevő szerzőnek, akit több aradi barátja kísért el Vásárhelyre, babórkoszorút nyújtottak fel és a közönség zajos ovációkban részesítette. A hódmezővásárhelyi sajtó nagy elismeréssel emlékezik meg a darabról. Egyik lap így ír:

Nikolits Döme aradi ügyvédnek *Leányrablás* című népszínműve került tegnap este színre. Ki érzik a darabról, hogy szeretettel van megírva. *Nikolitsot*, mint a magyar művészet nagy barátját ismerjük. És ha a darabja nem is egyesíti magában mindazokat a kellékeket, melyek épen a mai korban egy népszínművet közkedvelté tesznek, mégis van annyi értéke, mint sok léha darabnak, melyet a közönség csak izgató jeleneteiért tapsol. Igen értékes része a darabnak, hogy a nemzetisége-

ket a magyarokkal való vérkeresztezéssel akarja egygyé olvasztani és a testvéries egyetértést sürgeti. Kétségtelen az is, hogy vannak az epi zódszerű darabban finomabb megfigyelések és talpraesett gondolatok is. Az előadásban jelen levő szerzőnek babérkoszorút adtak és felvonások végén zajos ovációkban részesítették.

A Tagányi—Pollatsek-párbaj.

(Egy nyilttérharc vége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 12.

Minden részletében ismeretes az az elke-seredett harc, amely a *Sulkovskí-féle* gondnokság körül évek óta folyik. *Tagányi Sándor* dr. aradi ügyvéd válóféltben lévő felesége, szül. *Sulkovskí* Ida hercegnő jogi megbizottja, *Pollatsek Alfréd* dr. budapesti ügyvéd minden eszközt felhasznál és minden követ megmozgat az illetékes hatóságoknál, hogy a hercegnő férjét, *Tagányi Sándor* dr.-t elmozdítsa *Sulkovskí József* Mária hercegnek, illetőleg a herceg aradmegyei birtokainak gondnokságától.

A gondnokság körül lefolyt harc egyik folyamánya volt az is, hogy a hercegnő ügyvédje az aradmegyei árvaszéktől a *Sulkovskí* féle uradalmak bérbeadását kérte. A régóta huzódó tárgyalások közben pár hét előtt hírlapi nyilatkozatok mezejére terelődött a dolog és ebből kifolyólag pro és kontra nyilatkozat látott napvilágot, részint *Pollatsek* dr., részint a pankotai *Sulkovskí* uradalom tisztjei aláírásával.

*Pollatsek*nek egyik aradi lapban augusztus 29-én megjelent nyilatkozata által *Tagányi Sándor* dr. sértve érezte magát, amiért is megbizta *Molnár Ákos* dr. és *Zbóray Miklós* dr. országgyűlési képviselőket, hogy *Pollatsek*-től a cikkben foglaltakert elégtételt kérjenek.

Pollatsek dr. megbizottai, *Bóssa Vilmos* dr. és *Bleyer Vilmos* dr. kijelentették, hogy a cikket, amelyet *Tagányi Sándor* dr. magára nézve sértőnek talált, felük csak az ugyanezen ügyben előzőleg megjelent másik nyilatkozat tartalmának megértése és a közvélemény felvilágosítása végett volt kénytelen ügyfele érdekeinek megvédése céljából, tisztán ügyvédi hivatásából kifolyólag közzétenni. Nem tartották tehát megengedhetőnek, hogy ezen ügy a hivatalos térről magánútra tereltesse és hogy hasonló törekvések által ügyfelek az ő ügyvédi kötelességének a jövőben való teljesen szabad elvégzésében ily módon netán megfélemlítesse.

Tagányi Sándor dr. megbizottai az elégtétel illetően megtagadását tudomásul vették és közölték felükkel, a ki a szeptember 7-én megjelent aradi napilapok nyilttéri rovatában közölte a jegyzőkönyvet, hozzáfűzván e megjegyzést: „*Dr. Pollatsek Alfréd* pimasz módon sérteni tud, de lovagias elégtételt adni, hitvány, gyáva.”

Tagányi e nyilttere miatt azután *Pollatsek Alfréd* dr. provokáltatta. A két fél segédei tegnap tárgyaltak ez ügyben Budapesten. A segédek a következő feltételekben állapodtak meg: kétszeri golyóváltás vontasövű pisztolyokkal, 25 lépésnyi távolságról.

A párbaj idejéről ma délelőttöt tüzték ki.

Mint budapesti tudósítónk táviratozza a párbaj a budapesti honvédszárlektanyában folyt le. A békítési kísérletek meggyúsulása után mindkét fél igénybe vette lövési jogát, sebesülés azonban nem történt.

A Schill—Hollaky-pör.

Hollakyt felmentették.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 12.

Ismeretes az aradi közönség előtt az az affér, amely *Aradvármegye* közigazgatási bizottsága és *Hollaky Imre* acsúcai birtokos, a körösbányai kerület volt országgyűlési képviselője között támadt. Az afférban ma igen érdekes fordulat állott be, amelyről az alábbi távirati tudósításunk ad számot:

Hollaky Imre, aki állandó és elke-seredett háborúságot folytat *Aradvármegye* közigazgatása ellen, egy iparvasut ügyéből kifolyólag tudvalevőleg *részrehajlással* vádolta meg az aradmegyei közigazgatási bizottságot. Az összeütközésnek az a kellemetlen eredménye lett, hogy *Schill József* megyei főjegyző és *Lengyel Sándor* ternovali főszolgabíró *rágalmazási pört* indítottak *Hollaky Imre* ellen.

Az igazságügyminiszter ez ügyben a temesvári kir. törvényszéket delegálta, amely annak idején *háromszáz korona* pénz-bírságra ítélte el *Hollakyt*.

Az elítélt földbirtokos fellebbezéssel élt s így az ügy a temesvári kir. táblához került, amely ma tárgyalta a *rágalmazási pört* és *Hollakyt* *fölmentette* a vád alól. Az ítélet az indoklásban azt mondja, hogy *Aradvármegye közigazgatási bizottsága* a *Hollaky*-ügyben a jegyzőkönyv felvételénél *több szabálytalanságot követett el* s ezért *Hollaky Imre* csak *jogos köz- és magánérdekeket védett*, amikor a közigazgatási bizottságot támadta.

A tárgyaláson *Schill Józsefet Dobroszláv Péter* országgyűlési képviselő képviselte, *Hollaky* pedig maga védekezett. *Schill József* képviselője az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Erdekes, hogy egy másik ügyből kifolyólag néhány nappal ezelőtt *Aradmegye közigazgatási bizottsága* elhatározta, hogy *rágalmazási pört* indított a tisztifő-ügyész által *Hollaky* ellen.

*Hollaky Imre*nek ugyanis három jármos ökrét fogták be s a kára, melyet a vármegyén követelt, nem térült meg. Ezen való felháborodásában panaszos beadvánnyal fordult a közigazgatási bizottsághoz. Az érdekes irás azzal kezdődik, hogy az ősi birtok hova-tovább tönkre megy, a vármegye bünyös hanyagsága és nemtörődőmsége miatt. Hora és Kloska idejében se volt — ugymond — ilyen rossz sor-suk a magyar nemeseknek, mint ma, a XX-ik században, a dicső aradmegyei kormányzat befolyása alatt. Büntetlenül, minden megtorlás nélkül pusztíthatják a birtokost, aki teljesen ki van szolgáltatva az önkénynek és a romlásnak.

Ezután kijelenti, hogy abban az esetben, ha nem kap elégtételt, minden további meggondolás nélkül három ökröt elküld az alispánnak. Csináljon velük *Dálnoki Nagy Lajos* azt, amit akar. *Hollaky Imre* azonban a nagy haragjában tovább megy még. Hogyha — ugymond — az alispán nem intézkedik s elég radikálisan nem lép fel, akkor a *miniszter-tanácsnak* küldi fel Budapestre a három darab szarvasmarhát.

HIREK.

Nem pályázunk!

Arad, szeptember 12.

Teles Ede, a hírneves szobrász tegnap Aradon járt és kijelentette, hogy sem ő, sem valamirevaló művész nem pályázik az aradi Kossuth-szoborra. Nem pályáznak, mert szerintük egy ilyen pályázaton csak olyan zsüri dönthet, amely a Képzőművészeti Társulat három művésztagjából áll.

Végtelenül sajnálatos, ha így áll a dolog. Sajnálatos, mert ez a kijelentés azt mutatja, hogy Magyarországon a művészi viszonyok ép olyan korrumpáltak, ép olyan klikkszerűen berendezettek, mint a milyen a politikai és a társadalmi élet. Akinek alkalma volt csak egyszer betekinteni abba a boszorkánykonyhába, ahol a magyar művészek boldogulásának lehetőségét főzik, azt tapasztalhatja, hogy ott olyan szempontok érvényesülnek, melyeknek épen a művészet terén van a legkevesebb jogosultságuk. Személyi rokonszenv, protekció, klikkek harca, intrikák és reklámfogások: ezekből áll a művészi érvényesülés titka. Tudja ezt nagyon jól *Teles Ede* is és épen, mert tudja, épen azért tette meg a fenti nyilatkozatot. A Képzőművészeti Társulat tagjainak érvényesíteni lehet azokat a személyi előnyöket, melyekben manap a pályázó művészek bizakodni szoktak. Ott biztos lehet mindenki, hogy elismert szobrász kapja meg a pálmát, még akkor is, ha a fiatalok közül egy *Rodin* emelkedik is ki, Nem kell tehát más zsüri, csak ilyen.

Az aradi Kossuth-szobor-bizottság azonban igen helyesen teszi, hogy a zsürit másképp akarja összeállítani. A protekciónak egyéni érzelmeknek, klikkek szabadosságának ilyen pályázatokon nincsen helyük. Elkerülni pedig csak úgy lehet ezeket, ha a zsürit olyan műértőkből válogatjuk össze, akik felül állanak ezeken a kicsinyes érdekeken s akik egyedül az igazi művészet érvényesülését keresik. A főváros műbirálói közül a nevesebbek, néhány vérbeli művészember s egy-két helyi műértő: ha ez a zsüri nem felel meg a nevesebb szobrászoknak, ám ne pályázzanak. Nem olyan sietős Aradnak az a szobor. Meghirdethetjük mi, ha kell, akár ötször is a pályázatot s épen-séggel nincs kizárva, hogy a fiatal és el nem kapott művészgeneráció egy-egy teremítő zsenije is tud olyan szobrot faragni, mint a *Teles Ede*.

Mellesleg azonban holt biztosra vehető, hogy *Teles* csak a levegőbe beszélt. Híres művész ide, híres művész oda: akinek a pályadíj megfelel, az pályázik. Mert a művészek is csak kenyérből élnek és sok híres ember szívesen kap a felajánlott kenyér után. Aki pedig nem bizik a saját tehetségében, csupán a klikkek segítségével: az a művész jobb, ha nem pályázik. Ennél a Kossuth-szobornál azonban mégsem szabad a zsüri erkölcsi alapját ingatagá tenni.

— **Kossuth Budapest.** Budapestről táviratozzák: **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter holnap utazik vissza a fővárosban. Herkulezfürdőről, ahol csaknem három hétig időzött. Megérkezése után nyomban átveszi hivatala vezetését és megkezdi pártelnöki működését is.

— **Uj kereskedelmi államtitkár.** Budapestről táviratozzák: A kereskedelmi minisztérium munkájának óriási részét eddig **Szterényi József** államtitkárnak egyedül kellett végeznie, mert **Kossuth** Ferencet az országos politika intézése nagyon igénybe vette. Még a nyilvános audienciákat is alig tarthatta meg s azok, akik kihallgatásra jelentkeztek, legtöbbször csak **Szterényivel** beszélhettek. **Kossuth** most könnyíteni akar **Szterényin** s melléje egy függetlenségi és 48-as pártállású képviselőt fog kinevezni adminisztratív államtitkárnak. Már **Kossuth** hivatalba lépésekor szó volt arról, hogy államtitkárnak **Batthyányi Tivadar** grófit nevezik ki. **Batthyányi** azonban nem vállalkozott az állás betöltésére s most valószínűleg még kevésbé fogja vállalni a második államtitkári állást. Az új államtitkár személyét a fiatalabb függetlenségi képviselők közt kell keresni.

— **Az sztrák választójog-reform.** Bécsből táviratozzák: A választójogi reformbizottság ma kezdte meg a működését. **Beck** báró miniszterelnök a kormány nevében megelégedését fejezte ki a bizottságnak, amely megkezdett munkáját minél előbb be fogja fejezni. A választmány a cseh- és a morvsországi választókerületek felosztására vonatkozó tárgyalás után megkezdte a 8. paragrafus tárgyalását, amely az általános, egyenlő választójogot állapítja meg. **Otoc** hibáztatja, hogy a választójog keresztlivitele az összes nemzetiségeket megkárosítja és a saját választójogi tervezete mellett beszélt. A legközelebbi ülés holnap lesz.

— **A szerb kereskedelmi szerződés.** Bécsből táviratozzák: A közös külügyi hivatal tegnap kapta kézhez a szerb kormány jegyzékét a kereskedelmi szerződés tárgyalásának újra való megkezdése tárgyában. A jegyzék több új javaslatot foglal magában, amelyek azonban alig különböznek az előbbiektől és az új tárgyalásra egyáltalán nem alkalmasak. A jegyzék rossz hatást tett a külügyi hivatalban.

— **A luteránusok ebédje.** Az aradi ág. ev. egyház főlkéri mindszokat, kik a templom felszentelési ünnepély után tartandó közönséges ebédre részt venni óhajtanak, jelentsék ezt be legkésőbb pénteken délig **Fejér Gyula** gondnoknál.

— **A török-görög bolgár viszály.** Konstantinápolyból táviratozzák: Vasárnap egy 150 emberből álló görög banda megtámadta a Monasztirtól 5 órányi távolságra fekvő **Smilevo** nevű bolgár falut. Az entente hatalmak konzuljai a helyszínén megállapították, hogy a banda 12 személyt megölt és 8 házat gyújtott fel.

— **A szalmapiroggyári sztrájk.** Szombat óta tart már az aradi szalmapiroggyár munkásainak sztrájkja, melyben mind a mai napig semmi változás nem állott be. Az első békéltetési tárgyalás, amely már hirdetve volt, elmaradt, mert **Tennenbaum** Lajos, a részvénytársaság elnöke még nem érkezett meg. **Tennenbaum**, aki személyesen akar résztvenni a békéltetési tárgyaláson, csak holnap érkezik Aradra, miért is a tárgyalást **Zuber Andor** helyettes iparhatósági biztos holnapra tűzte ki. A sztrájkoló munkások nyugodtan viselkednek.

— **A braunschweigi regens haldoklik.** Berlinből táviratozzák: **Albrecht** poroszherceg és braunschweigi regens napok óta eszméletlenül fekszik. Allapota aggasztó.

— **Tisza István a harmadik osztályon.** Azok, akik pénteken a kolozsvári ünnepségekre utaztak, újból legendákat beszélhetnek **Tisza** Istvánról. Ha van valaki, akinek köze van az új kolozsvári színházhoz, úgy bizonyára ő az, aki oly sok tervezgetés után végre a pénzt adta az építkezéshez. Természetes tehát, hogy őt meg sem hívták az ünnepre. Amikor pénteken déiben a budapesti vonat megállott a nagyváradi állomáson, hogy aztán tovább haladjon Kolozsvár felé, megjelent a pályaudvaron **Tisza** István gróf is **Kálmán** öccsével. Hátrahúzódott a váróteremben és mialatt **Justh Gyula** intézkedett, hogy az első osztályú kocsikat az ő szalonkocsijával együtt csatolják le a személyvonatról és gyorsvonatgéppel különvonatként vigyék Kolozsvárra, azalatt **Tisza** székbe szálltak a vonatba. Amde a második osztályon nem volt hely — s **Tisza** nem kért különvonatot, nem kért külön kocsit, hanem beszállt egy harmadosztályú kocsiba. Abban ment hát Mezőtelegrádig, **Justh Gyula** pedig a különvonaton mentek ünnepelteni magukat, hogy Kolozsvárra elkészült a színház, amelyet **Tisza** István építtetett.

— **Építőmesterek munkazárata Budapest.** Budapestről táviratozzák: Az építőmesterek már hetek óta készülődnek, hogy azokkal a tarthatatlan állapotokkal szemben, amelyeket a munkások bojkottjai és ötletszerű sztrájkjai idéztek elő, erőlyes retorzióval éljenek. Az építkezések legnagyobb része már több mint egy hónap óta szünetel, az építőmesterek mind több kárt szenvedtek, amely körülmények megérlelték bennük a munkazárat tervét. Az építőmesterek szövetsége holnap délelőtt 9 órakor gyűlést tart, amelyen kimondja az általános munkazáratot, amely után a főváros összes építkezései szünetelni fognak.

— **Názasság.** **Vass Gusztáv**, az Acsev főfelügyelője ma tartotta esküvőjét Budapestén **Huszár Sarolta** kisasszonnyal, **Huszár Adolf** nyugalmazott miniszteri tanácsos bájos és nagyműveltségű leányával. A vőlegény részéről tanuként **Urbán Iván** nyugalmazott főispán szerepelt. Aradról számosan üdvözölték az alkalomból a vőlegényt.

— **Uj tanár a tanítóképzőben.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Keszler Károly** székelykeresztúri állami tanítóképző intézeti tanárt az aradi állami tanítóképző intézethez helyezte át. **Keszler Károly** a nyugalomba vonult **Szendy János** tanár helyét foglalja el az intézetben.

— **Gyilkos villámcsapás.** **Kurtakéren** tegnap este nagy zivatar volt. A villám becsapott **Anna Juonné** házába és az aszonyt agyoncsújtotta. Az esetet a kurtakéri előjáróság bejelentette az aradi ügyészségnek.

— **Halálozás.** **Ehrenfeld Sámuel** márai nyakkereskedő, a kereskedők mestere, ma reggel 81 éves korában elhunyt. A megboldogult gyermekei, unokái, dédunokái és nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése holnap, csütörtökön délután 3 órakor megy végbe.

— **A Bauerverein aratóünnepélye.** A Bauerverein, vagyis a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete sikeresül aratóünnepélyvel egybekötött vándorgyűlést rendezett **Perjámoson**, amelyen mintegy kétezres tag és környékbeli munkás vett részt. Az egyesületnek célja volt az ünnepélyvel a környéken mindinkább elharapódzó földmunkás bérharcokat békés és törvényes úton kiegyenlíteni. Az ünnepélyen a kormány részéről jelen volt **Csernovics Diodor**

dr. miniszteri tanácsos, az egyesület elnöksége, **Wittmann János**, **Blaskovics Ferenc** és **Frecsi Menyhért** dr., továbbá **Várady Imre** és **Baross János** orsz. képviselők. Az ünnepség gyönyörű felvonulással kezdődött, amikor is a munkások a nagy arató-koszorúval igen szép látványt nyújtottak. A koszoru nemzetiségű szalagjain gabonaszemekből kirakva, ez a felírás volt látható: *Üdv a hazának. A munka nemese!* Tíz órakor a templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyet **Blaskovics Ferenc** kanonok pontifikált. Ezután megkezdődött a vándorgyűlés. **Thesz János** esperes plébános üdvözlő szavai után **Wittmann János** elnök tartotta megnyitó beszédét. Majd három szakelődés következett: **Strigl József** a szegedi konviktus igazgatója „Munkások” címén, **Stauer György** dr. miniszteri fogalmazó „A munkások szervezkedése” és **Dold István** „A kiszáradt és munkások” címen tartott előadást. **Blaskovics Ferenc** ünnepi beszéde következett erre, a mely után negyven kitüntetett munkásnak átadták az egyesület elismerő oklevelét és fejenként tíz-tíz koronát. **Csernovics Diodor** dr. miniszteri tanácsos örömeinek és megelégedésének adott kifejezést a látottak felett. **Ströhl Péter** indítványára az egyesület kötelékébe vette a földműves munkásokat is és pedig tagsági díj fizetés kötelezettsége nélkül. **Frecsi Menyhért** dr. zárszavai után a gyűlés véget ért. Déli egy órakor diszebéd volt, majd délután nagy néppünnyély, amelyen az egyesület az összes munkásokat megvendégelte.

— **Tűzoltó-tizti vizsga.** Az aradi önkéntes tűzoltó-kar, a magyar országos tűzoltószövetség által tartott tűzoltó tiszti tanfolyamra **Gerő Armin** városi tiszttisztviselő, önk. tűzoltó szakaszcsoportot küldte ki. **Gerő** a három hétig tartó tanfolyamot a napokban fejezte be és egy a tűzrendészeti, mint a gyakorlati részből jó eredménnyel leviszágzott. **Gerő** ezen idő alatt a budapesti központi tűzrészegen tartózkodott, részt vett több tüzeset oltásánál és egyben szorgalmasan tanulmányozta a főváros tűzrendészeti.

— **Ferdulat az Irsay-ügyben.** Kolozsvárról jelentik, hogy a kolozsvári református egyház presbitériuma ülést tartott, a melynek egyik főtárgya **Irsay József** országgyűlési képviselő ismeretlen ügye volt. **Irsay** hível tudvalevőleg nem nyugodtak bele papjuk elmozdításába és utébb az egyházközösség hangulata már annyira kiélesedett, hogy a hívek tömege átteréssel is fenyegetőztek arra az esetre, ha **Irsayt** lelkész állásába vissza nem helyezik. A presbitéri gyűlés végre azt határozta, hogy **Irsay** ügyét revizió alá bocsátja. Es pedig olyképen, hogy teljes teret nyújt neki a védelemre. Az ülésen egy tizenkét tagú bizottságot választott az egyházi hatóság, amely elé **Irsay** bizonyítékai egész anyagát odaviheti. Ha a bizottság az új bizonyítékokat döntő erejűeknek fogja találni, akkor ügyében új bíróság alakul, amely bizonyára meg is fogja változtatni a sérelmesnek tartott ítéletet. Addig azonban, amíg ez ügyben végleges döntés hozatnék, az egyházi hatóság türelemre és nyugalomra inti a híveket.

— **Spiridovna Mária levele.** A londoni Central News ügynökség **Spiridovna Mária**nak, a Szibériába száműzött forradalmár leánynak, egy levelét közli, amit Loko faluból, száműzetése helyéről írt egy moszkvai barátjának. A levélben a fanatikus leány, aki tudvalevőleg meggyilkolt egy kormányzót a következőket írja:

— **A дума feloszlásának híre** törzsurásként hatott szívemre. Valósággal megdöbbenett a hír és csakhamar megértettem, hogy ez a vég kezdetét jelentti és hogy a feloszlás következtében a jövőbe vetett szép, dicsőséges remények eltűntek. A rózsás tavasz egyszerre eltűnt és egyszeriben helyébe lépett a rideg orosz ősz. Mi a szigorú felügyelet következtében nem

is igen érintkezhetünk egymással. Én különben is még nem hevertem ki a győtrő utazás fájdalmait és egészségi állapotom se a legjobb. Az orvosok azt mondják, hogy *nem sokáig fogok még élni* és ezért hálát adok az Istennek, mert legalább nemsokára a túlvilágon leszek, ahol nincsenek sóhajok, könyök, fogházak, se fegyveres őrök. Az én földi vétkeim bocsánatot nyernek és talán ott feltárlom a szabadságért elesett társaimat. Az én és társaim csontjai porrá válnak és csak a mi sirjainkon fogja majd egykor az orosz nép a szabadság dalait énekelni. Hiszem, hogy ez az utolsó levelém. Éljen a szabadság!

— **Baleset a vaggongyárban.** A vaggongyárban ma délelőtt két asztalosmunkás, *Spitzmesser* Antal és *Lipták* István egy kocsi választó falán dolgoztak. Munkaközben a választófal Spitzmesserre esett és eltörte a munkás lábát. A szerencsétlenül járt embert beszállították a kórházba. Spitzmesser Liptákot okolja a szerencsétlenségért.

— **Katalógus a miniszteriumban** Nem hiába jöveddölte meg *Clemenceau*, az új francia belügyminiszter a hivatalnokainak, hogy nehéz idők fognak bekövetkezni, ezek az idők be is következtek. Azelőtt ez a miniszterium a hivatalnokok valóságos Eldorádója volt. Senki se járt be és aki bejárt, az a hivatalos órák alatt drámákat és operetteket írt. Az új miniszter óta vége ezeknek az idilli állapotoknak. *Clemenceau* megköveteli, hogy mindenki pontosan megtartsa a hivatalos órákat, de azonfelül még szigorúan ellenőrzi is a hivatalokat. Naponta kétszer *ivest köröztetést köztük*, amelyet alá kell írniok, akinek az aláírása hiányzik, vagyis aki nincs ott, azt a miniszter nem épen gyöngéden figyelmezteti a kötelelességeire, ismételt elmaradás esetén pedig egyszerűen elcsapja. Ez az iv-köröztetés erre mifelénk is megtenné a maga jótékony hatását.

— **Old Moore jóslata.** Londonból írják, hogy *Old Moore* 1907-re szóló almanachja a napokban jelent meg. Ez egyike a legrégebbi angol naptáraknak, amely azonban nemcsak időjós-lással és egyéb paraszt tudományokkal foglalkozik, hanem a jövő év minden fontos eseményeit megjövendöli. Sokan vakon hisznek *Old Moore* jóvondóiseiben. A *jövő évben* — így látja az öreg naptár — nagy munkásmozgalmak lesznek világszerte, azonkívül az 1906. évi földrengések is meg fognak ismétlődni. *Február* óriási vasutas sztrájkjal fenyegeti Franciaországot és ugyanabban a hónapban egy borzalmas tengeri katasztrófa színhelye lesz Anglia nyugati partvidéke. A tőzsde is nagyon lanyha lesz ebben a hónapban. *Márciusban* a munkások és hatóságok között véres összeütközések lesznek Párisban, Anglia pedig flottatüntetés rendez Törökország ellen. Így megy ez azután végig a tavaszi hónapokban. *Juniusban* nagy katasztrófa éri Spanyolországot, és egy északsarki expedíció indul el, amelynek nagy sikere lesz. *Juliában* a berlini rendőrség egy borzalmas bűntényt fedez fel, a gyilkos azonban megmenekül a földi igazságszolgáltatástól. *Októberben* Marokkóból érkeznek nyugtalanító hírek. Így folytatja tovább az öreg jós és ha netalán igazza volna, mi a magunk részéről egészen nyugodtan nézhetünk a jövő év elé.

— **Tilos a csók!** A szabad Amerika nem nevezhető épen a szerelem hazájának. Sok városban a gyöngédség legosekélyebb jele is szigorú büntetést von maga után. *Denver* ben legutóbb rendeletet bocsátottak ki, mely az eddigieknél valamivel enyhébb. A városi parkban eddigelé jóformán még a szerelmes pillantások is el voltak tiltva. De a denveri polgármester modern gondolkodású férfi s mikor néhány nap előtt észrevette, hogy egy elhízott rendőr

több szerelmes párt letartóztat, oda lépett hozzá és megtiltotta, hogy a szegény ifju urakat és hölgyeket bekísérje. A denveri parkban most már szabad a csók. De az Egyesült Államok más városaiban szigorú törvények vannak még érvényben a régi, puritán korszakból. Különösen az amerikai fürdőhelyeken kezelik kegyetlen szigorral ezt a tilalmat, így például *Atlantic City* ben sem nap-, sem holdfénynél nem szabad csókolózni. Fürdőidényben a csókolózásért egy a férfli, mint nő hatvan korona pénzbírságot fizet. Megtörtént, hogy fiatal házast a parkban csókolóztak s ezért a rendőrség őket száz koronával büntette. Az Ohio állambeli *Toledo*-ban a *Walbridge Park* már régen szemet szurt a rendőrségnek, miután a város összes szerelmes pára ott adtak egymásnak találkát. Egy éjjel a rendőrség meggyújtatta az összes villamos ivlámpákat a park fölött. Azután vagy negyven rendőr körülfogta a parkot és megkezdődött a „benyomulás”. Mint a megriasztott hangyaboly, olyan volt a park. A szerelmesek rémülten futkostak egymás karjaiból — a rendőrök karjaiba.

— **Egy német gróf házassága Newyorkban.** *Newyorkból* jelentik: Egy *Hochberg* nevű fiatal ember hétfőn tartotta itt esküvőjét egy Németországból származott leánnyal, aki az esketés-kor kis gyermeket tartott a karján. A leányt *Charov* Lujzának hívják. Az anyakönyvi hivatalban kiderült, hogy *Hochbergnek*, aki Newyorkban mint autobilifűtő van alkalmazva, teljes neve *hochbergi gróf Bolko János Ferdinánd* s egy igen előkelő és dúsgazdag németországi főnemesi családnak sarja; anyja a német trónörökösnek unokatestvérje s nagynénje a szász weimári hercegnő. A fiatal asszony egy berlini kézművesnek a leánya s hosszabb ideig egy üzletben, mint elárúsítónő szerepelt. A grófi család Amerikába küldte a fiatal gróft, hogy a leányt, akivel szerelmi viszonyt folytatott, elfelejtse s Amerikából visszajövet feleségül vegyen egy német hercegnőt. De a fiatal gróf erről hallani sem akart, hanem pénzt küldött a leánynak, hogy jöjjön utána Amerikába s hétfőn el is vette feleségül s egyuttal a csecsemőt is gyermekéül fogadta.

— **Tanítói kinevezések** A közoktatásügyi miniszter *Prohászka* Jánost a csicsér-mondorlaki, *Urbán* Józsefet a körösbányai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

— **Modern haláltánc.** *Párisból* jelentik, hogy ott borzalmas gyilkosságot követett el *Felix Giraud* egy könnyelmű fiatalember. Egy kis párisi midinette, *Marguerita Gottard* volt szerelme tárgya. A leány apja azonban hatalmasan elverte a toladó udvarlót, akit sehogyse tudott jó szívvvel látni a leány. Vasárnap a laschapel-i mutatványos bódék közt mulatott a leány. Egy barátjával felült a körhintára. Vidáman lovagoltak a rugón járó lovakon, mikor hátulról rákiáltott egy ismerős hang:

— *Marguerite, emlékszel-e még rám?*
A leány ajkán elnémült ijedében a szó. A fiu hátulról háromszor dőtte hátába a kést. A körhinta pedig vitte tovább. Már csak holtan vették le róla.

— **Eltűnt siketnéma fiu.** Egy, az aradi siketnéma iskola első osztályába járó, 9 éves, barna haju és barna szemű fiu, akin barna bársony ruha és zöld kalap volt, szombat délután óta eltűnt. A fiu valószínűleg *Nagylakra* akart hazamenni szüleivel, de más irányba indulhatott. Hogyha valaki ráakadna a gyermekre, szíveskedjék erről az intézet igazgatóságát sürgősen értesíteni.

— **A 22 ik kirakat.** Az aradi és vidéki vevőközönségnek érdeke. Minden vevőnek figyelmébe ajánljuk *Fischer* Simon „Nagy áruház”-át, Arad, Szabadság tér 12 szám alatt. Az „Aruház” 22 ki rakatában ezer féle szebbnél szebb tárgyak láthatók oly feltűnő olcsó ában, hogy méltán bámalatba ejtik a vevőközönséget, nem csoda tehát ha az „Aruház”-at annyira felkarolják. 2375

— **Bolhák, svabok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisznie* Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az asszonyi szépség.** *Brekes* perben ítélték most a budapesti VII. ker. kir. járásbírósa. *Schreiber* Saroltát, aki *Madame Charlotte* néven körömápolással foglalkozik, nemrégiben felkeresték *E. és W. lipótvárosi* nagykereskedők feleségei. A körömápolónő arcszépítést ajánlott az uriaszonyoknak, akik készséggel vállalkoztak élvezni magukat a kurának s mindjárt meg is egyeztek *Madame Charlotte* 60, illetve 80 korában. Az első arcszépítési kezelés után másnap reggel kínos meglepetésre ébredt fel a két hia asszony. Mindkettőnek arcán hatalmas daganat volt, az egyik foghús daganatot kapott, a másinak pedig arcán támadt veszedelmes gyuladása. A kétségbeesett férjek szakértő orvost hoztattak, aki mindkettőnél mérgezést konstataált s csak napokig terjedő kezelés után tudta őket meggyógyítani. Az asszonyok erre lemondtak *Madame Charlotte* további kezeléséről. Ez azonban nem mondott le a kialakított honoráriumról s pört indított a két uriaszony ellen a VI. ker. járásbírósa előtt a kialakított honoráriumért. A járásbírósa a megtartott tárgyalás után a felperest keresetével elutasította azzal az indoklással, hogy *Madame Charlotte* arcszépítési kezelését kuruzsásnak minősítette. A felperes az ezen elutasító ítélet ellen felebbezván, az ügyet a kir. törvényszék felebbviteli tanácsa is foglalkozni fog.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A Szent István-utcából.

A Szent István utca 1. számú, a görög keleti román egyház tulajdonát képező ház előtt a napokban megtörtént, hogy a felsehányó rés vasfödele rosszul volt beillesztve, s egy urinő, a ki arra haladt, belésett a mélyedésbe és a megbillent vasfödél rajta súlyos sérülést okozott. Miután az ilyen mélyedéseket a házmeester nemcsak gondosan befedni tartoznak, de ezt úgy lezárni, hogy valaki ki ne emelhesse, nyilvánvaló hogy gondatlanság esete forog szóban, a melyet a járókelők testi épségeikkel fizethetnek meg. Kérjük a rendőrséget, gondoskodják arról, hogy az ilyesmi az arra haladókat ne veszélyeztesse.

Egy polgár.

* Az ezen rovat alatt közöltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

NAPIREND.

Szeptember 13. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Amát püspök. — Protestáns naptár: Amát. — Görög-keleti naptár (augusztus 31.): Boldogasszony őr. — A nap kél 5 óra 34 perckor, nyugszik 6 óra 17 perckor.

Időjósítás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyt csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Udón délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Szeptember 15. A magyarországi festőművészek aradi csoportjának táncvigalma (Városliget.)

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló.) — Az aradi óras és aranyműves segédek szakegyletének szimfonikus egybekötött táncmulatsága (Városliget.) — A pankotai hegyközség közgyűlése délután 2 órakor.

Szeptember 23. Foxterrier és tacsó kiállítás Uj-Aradon (Wallinger-kerthelyiség.) — Galsa hegyközség közgyűlése délután 2 órakor.

Október 20—21. Aradi löversenyek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

+ **A lóvasút kisorsolt részvényei.** Az Aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság igazgatósága közli: A f. e. április havában kisorsolt részvényeink közül a 159, 504, 512, 525, 1748. és 2621 számú részvények még eddig pénztárunknál nem váltattak be. Kérjük az illető részvények tulajdonosait, hogy a jelzett számú részvényeket mielőbb váltassák be.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 12

Amerika $\frac{1}{2}$ magasabb. Kínát és vételkedv jó. El-
kelt 40.000 métermazsa 5 fillérrel magasabb áron.
Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	6.97—6.98
Aprillisi buza 1907-re	7.33—7.34
Rozs októberre	6.02—6.03
Zab októberre	6.49—6.50
Uj tengeri 1907-re	4.95—4.96

Zárul 5 órákor:

Buza októberre	6.98—6.99
Aprillisi buza 1907-re	7.32—7.33
Rozs októberre	6.03—6.04
Zab októberre	6.50—6.51
Uj tengeri 1907-re	4.92—4.93

Irányzat szilárd.

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	669.25
Magyar hitelrészvény	809.75
Magyar koronajáradék	94.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	673.25
Déli vasut	167.25
Leszámitolóbank részvény	516.—
Magyar jelzálog hitelbank	524.50
Rima-Murányi vasmű részvény	578.75
Városi villamos vasut részvény	584.75
Konvertált jelzálogrészvény	134.75
Egyesült Budapest fővárosi takpénzt.	2285.—
Adria tengerhajózási részvénytárs.	4450.—
Orosz járadék	98.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árában	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tulterhelt háztulajdonos Minden korából igaz-
ság ragyog ki. A terrorizmus, sajnós; kiterjed rák
is. De már legközelebb alkalmat és módot fogunk
találni rá, hogy az ön önké értelmében mozgalmat
indítsunk a nyilvánosság előtt.

CSARNOK.

Jávor tanár.

Irta: Szomaházy István.

Egy premiér után volt, télen, január kö-
zepén s Jávor tanár, magára öltvén a ruha-
tárban bundáját, egy percig elvenultatta maga
előtt a foyer prémekbe és drága szőrmékbe
burkolt szép asszonyait. Már éppen távozni
akart, amikor a szemé hirtelen egy magas, fe-
jedelmi természetű hölgyre esett, aki egy tizenhat-
tizenhét éves fiu karján készült elbagyni a szin-
ház előcsarnokát.

A tanár tétovázva állott meg, s a követ-
kező pillanatban már mosolygó arccal lépett
közelebb a szép, nyulánk asszonyhoz.

— Kommerné ő nagysága, ugyebár? —
mondta barátságosan.

— Az asszony hűvösen nézte végig.
— Az vagyok. És nekem kinek van sze-
reucsém?

A férfi hangosan elnevette magát.
— Nem tudja? Igazán nem tudja? No
nézzen meg egy kicsit jobban, nagyságos asz-
szonyom . . .

Az asszony még mindig idegenül pillantott
rá, de egyszerre élénken kipirult.

— Jé, — nem Jávor Feri? Bizony Isten
csak most ismerem meg. De mennyire meg-
változott, mennyire, szinte hihetetlen! Mikor
utoljára láttam — ugyan hány éve is ennek
mondja csak?

— Van már legelőbb is tizenöt. De a nagy-
ságos asszony most éppen olyan, mint akkor,
amidőn a táncpróbán a második négyest velem
táncoltam . . .

A szép asszony könnyedén felsóhajtott.
— Jávor, maga udvarias, de szemtelenül

hazudik . . . Tizenöt év egy asszony életében,
— no köszönöm alássan!

Kacérul megigazgatta a bundája gallérját,
amíg Jávor udvariasa melléje szegődött. E
pillanatban ő is arra gondolt, amire a kisérője!
A havas, Isten háta mögött fekvő vidéki vá-
rosra, amelynek annyi sok éven át ő volt a ko-
ronázatlan királynője. Kommerné! ez a név
szinte fogalomná lett a férfiak között, akik
megszokták, hogy a gyönyörű elvált asszony-
ban tiszteljék a női grácia, az igazi előkelőség,
az elegáns mondaine világ képviselőjét. Hogy
miért váit el az urától, azt a kis városban már
talán senki sem tudja (hiszen mindössze egy
évig se éltek együtt), de szinte hagyományná
lett, hogy minden fiatal ember ő beleje legyen
legelőször szerelmes, s minden asszony ő utána
rendelje meg a kislipjait és a tollatját. Mi-
kor Jávor, érettségiző diák korában, utoljára
koptatta a vidéki utcák kövezetét, Kommerné
már túl volt a huszonötödik életéven; most te-
hát közel járhatott a negyvenhez. De ugyan-
csak nem akadt volna férfi, aki a karcsu, bár-
sonyos arcu reayogó szemű fiatal asszonyt eny-
nyinek nézze. Jávor, amíg a pillantása újra
és újra végigsiklott rajta, ámulva ezt gondolta
magában:

— Szinte úgy tetszik, hogy magam is diák
lettem újra . . . Ez már aztán igazán a csodá-
nál is több . . .

Egyszerre eszébe jutott a fiatalága, a mi-
kor három éven át lakott a szép elvált asz-
szonnyal egy földel alatt; ő volt ugyanis a
Kommerné két gimnázista öcscsének a neve-
lője . . . Szegény fiu létere nagy szerencsének
tarthatta, hogy tanárai jóvoltából a gazdag és
előkelő házhoz bejutott. Hányszor falta szinte
fől mohó pillantásával a bájos teremést, mi-
kor az ebéd vagy a vacsora alkalmával az asz-
tálnál ült vele . . . A kisvárosi pletykák az ő
füléhez is eljutottak s így jól tudta, hogy
Kommerné ugyancsak nem irtózik az udvariok-
tól . . . Mindig volt egy-egy szerencsés kópé,
a kinek a nevét összefüggésbe hozták az övé-
vel, s a kis instruktor akárhánszor szórako-
zottan, tüzelő homlokkal hallgatta ki a tanít-
ványait a természettanból, a míg a földönköje
egyedül ült a harmadik szobában valamelyik
udvariójával . . . Hogy irigyelte őket, s mi-
lyen pokoli féltés lobogott ilyenkor a gyerme-
kesen rajongó szívében! De a titkát óvato-
san magába zárta, hiszen nem akarta, hogy ki-
revessek . . .

Tizenöt éve múlt annak, hogy a kis vá-
rosból elkerült, s a óta szédültes karriért fu-
tott be. A sregény kis nevelőből kifünő orvos
lett, majd az egyetem egyik tanzékére is meg-
hívták. Jávor tanár: ezt a nevet most már az
utolsó faluban is ismerték. Boldogtalan félhol-
tak csillogó szemmel álmotak arról, hogy a
hires tanár a betegágyuknál megjelenik, s
haldokló nábobok a félvagyonukat ígérték neki,
ha tudományával még két-három évet kikény-
szerít számukra a Gondviseléstől . . .

— Maga aztán csinos kis karriért csinált,
— mondta a szép asszony kipirulva, mikor
hármashban az utcára kiértek.

Jávor udvariasan meghajolt, Kommerné pe-
dig tréfás mentegetőzéssel folytatta:

— Bocssáson meg, hogy olyan illetlen va-
gyok és így egyszerűen csak magának szől-
tom . . . Tudom, hogy azt kellene mondanom:
Tanár ur, de higye el, nem megy rá a nyelvem
. . . Szinte azt hiszem, hogy az az egész
tizenöt esztendő csak álom: maga még min-
dig diák, én pedig fiatal és szép vagyok . . .

A férfi válaszolni akart valamit, de az asz-
szony mosolyogva leintette. Szótalanul mentek
a legközelebbi kocsli állomásig, ahol Kommerné,
— bár kissé tétovázva — odanyújtotta neki a
keztüis kis kezét.

— Elmegy? — kérdezte Jávor tanár,
amíg a kis kezét egy pillanatig a magáiban
tartotta:

— Hát mit tegyek? Csak nem sétálhatunk
itt föl s alá a havas sőben?

— Tudja mit? Van egy kifünő ötletem. Ha
nincs jobb dolga, engedje meg, hogy önökkel
vacsorázzam . . . Szépen elhajlatunk valami
fogadó elé s éjjelig elbeszélgetünk és cigány-
muzsikát hallgatunk . . .

A szép asszony habozva fordult fiatal ki-
sérőjéhez:

— Vendéglőbe menjünk, mikor odahaza
fejedelmi vacsora vár bennünket? . . . Mit
mondasz hozzá, Bandi, mit gondolsz? . . . Te
vagy a lovagom, tőled függ, hogy mit csi-
náljunk? . . .

— Oh, nekem egészen mindegy, — szólt a
gyermek illedelmesen. — Ha a neni úgy pa-
rancsolja, hát vendéglőben is vacsorálhatunk . . .
Majd a fogadóból telefonálok haza, hogy ne
várjanak bennünket . . .

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 12. —

Központi szálloda. László László orsz. képv.
Nagyvárad. — Nagy Izso főmérnök Budapest. —
Sziabának Vince kereskedő Budapest. — Meckel
Walter gyáros Mannheim. — Bozoky Kálmán dr. kir.
ügyész Buziásfürdő. — Regdon Sándor építész Sze-
ged. — Huchtenhausen Vilmos magánzó Budapest.
— Török Henrik dr. orvos Budapest. — Grünwald
Jakab magánzó Budapest. — Kaufmann Károly ma-
gánzó Budapest. — Nagy Akos szolgabiro Buziás-
fürdő. — Karácsonyi János tanító Alsófelka. — La-
bovics Nándor utazó Bécs. — Kaufmann Sándor
kereskedő Nagykikinda. — Weiner Simon kereskedő
Bécs. — Fahn Sándor kereskedő Budapest. — Obst-
mayer János mérnök Budapest. — Tennenbaum R.
dr. orvos Bécs. — Tennenbaum L. építész Bécs. —
Straubert Sándor ezredorvos Szeged. — Szabó La-
jos intéző Budapest. — Orbán Géza utazó Budapest.
— Pohl Vilmos utazó Budapest. — Vogel Arpad
utazó Budapest. — Hirschfeld Mór utazó Budapest.
— Felbordi Albert mérnök Budapest. — Förstl Ottó
mérnök Berlin. — Hegedüs István utazó Nagyvárad.

Vas szálloda. Alfandry Gyula tisztviselő Te-
mesvár. — Politzer Félix utazó Bécs. — Stenger
Ernö utazó Bécs. — Wolfram S. utazó Bécs. —
Erich Raoul kereskedő Paris. — Vörös Sándor
utazó Budapest. — Perlusz Imre utazó Budapest. —
Dumtea Szilárd földbirtokos Lugos. — Emmerling
József tanár Budapest. — Székely Hugó utazó Te-
mesvár. — Klein Ignác utazó Budapest. — Grün-
berger Rezső utazó Budapest. — Bruok A. utazó
Ujvidék. — Affenmüller Frigyes főtiszt Budapest.
— Hanák Sándor körjegyző Beél.

NYILTTER.*

Gyártja: SZÉNÁSV BÉLA

rajzeszköz- és papírnemű-gyára

Budapest, IV. Ferenczyk-tere 9.

1327

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny szöveteket
35⁰0 megtakarítással
árusitunk.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.

Fiuk részére maradékok kaphatók.

**Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő**
kereskedelmi ügynöki
iroda
ZEINER IGNÁCZ
Simonyi-utca 6. sz.
a leggyorsabban telje-
síti az e téren
megbízásokat.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen
tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy
a legjobb hírnévnek örvendő

vendéglő és sörház
„Uj Zenélő Órához“
Temesvárott, a városház utcában és
azt személyesen vezetem tovább.
Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince
által, valamint pontos kiszolgálás által,
a n. é. közönség szíves jóindulatát meg-
nyerni és vendéglőm jó hírnevét megerő-
síteni.
Számos látogatást kér tisztelettel
Müller Károly
az „Uj Zenélő Órához.“
Temesváron.

Üzlet átvétel!
Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű helybeli és vidéki közön-
séget, ugyszintén nagyrabecsült
rendelőimet, hogy 15 évig
Gorzó és Társa
cég alatt fennálló
czipészüzletet
amelynek fennállása óta beltagja
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentúl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni.
Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,
czipész. Salacz utca 2 sz.

**Vendéglő és sörcsarnok
megnyitás!**
Van szerencsém a n. é. közönség b.
tudomására adni, hogy
a „NAGY PIPÁ“-hoz címzett
(Salacz-utca 6.)
sörcsarnokot

átvettem, azt a mai kornak megfelelően
átalakítottam és újonnan berendezve, a
nagyérdemű közönségnek legjobban aján-
lom. — Sok évi tapasztalataim ezen a té-
ren, valamint azon körülmény, hogy csakis
a legjobb tiszta italok és ételek kiszolgál-
tatása által a n. é. közönség teljes meg-
elégedését kifogom érdemeim, remélni
hadják, hogy a kellemes szórakozási helyé-
tá alakított helyiségemet minél számosab-
ban látogatni fogják.
Magamat a n. é. közönség pártfogá-
sába ajánlva, kiváló tisztelettel

Cseh Hugó.
F. hó 19-én helyiségemet, mely már most
a n. é. közönség rendelkezésére áll, ün-
nepélyesen megnyitom.

Aki
jó és tartós czipőt akar venni,
az forduljon
BALOGH SÁNDOR
uri és női czipészhez
Arad, Boros Béni-tér 19. szám,
hol a legdivatosabb
uri-, női- és gyermekczipők
készülnek a legjutányosabb árak
mellett pontos kivitelben.
Javításokat elfogadok s azokat a leg-
gyorsabban eszközölöm.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű
Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.
A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattan-
ások, kitéések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.
Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Főraktár: 3881
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!
Hajós-féle
Hajregenerator
az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.
Ára 1 kor. 20 fillér.
Hajós-féle
Goldelse
aranszőkére fest minden haját. Meglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a koronaképződést meg-
szünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.
Hajós-féle
Depilatorium
kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Kezelése a legegyszerűbb. 5 percz alatt a najat bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.
Fenti szerek kaphatók a készítőnél:
Hajós Arpád
gyógyszerésztárában 3881
Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A világon a legjobb és legbiztosabb
Patkányméreg
az özv. Weinberger Mór-né-féle!
Mindenkinek csak egyszer győződjön meg róla,
hogy csak az osztrák ezen szer utánozhatatlan.
Egyszeri használat után any-
nyira pusztít, hogy többé azon a helyen,
ahol a pusztítás történt, soha tájára sem
jön egér, vagy patkány. — Becses
megrendelésüket úgy a helybeli, mint a
vidéki közönségnek pontosan és
azonnal szállítom. — 1 adag 1 kor.,
egy kiló 30 korona. — Maradtam
tisztelettel
Fried Ignác-zné,
szül. Weinberger Hermina.
Arad, Halász-u. 9. (Domány-ház.)

női kalap divat-terem!
A nagyérdemű közönség szíves tuda-
mására hozom, hogy Aradon, Deák
Ferenc-utca 2. szám alatt (Sobeszy-
ház) egy, a mai kor és modern ízlés min-
den követelményének megfelelő
női kalap divat-termet nyitottam
Üzletemben a legelőkelőbb cégektől
kikerült és legszebb kivitelű modelleket
állandóan raktáron tartom.
Állandó és a legnagyobb választék
gyászkalapokban.
Átalakítások és minden e szakmába
vágó munkálatok jutányosan és pontosan
végeztetnek.
Videki megrendeléseket a legmesszebb
menő körültekintéssel eszközölök. 1981
Szíves pártfogást kér

AMTMANN ANNA
Arad, Deák Ferenc utca 2

NÄGELE ANTAL
gyógyszerésztára a Szt.-Háromságos
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.
„HELEN“
arc- és kézcreme szeplők, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatásosságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.
Tégelye 1 kor. Próbátégely 60 f.
„HELEN“
mosdó víz üvegeje 1 korona.
„HELEN“
pouder dobozza 1 korona.
Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

SZALLASY ALADÁR
harisnya-kötődéje
Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)
Elfogad mindennemű
harisnyák kötését és fejelését,
valamint 501
kostony, kamáslik, alsószok-
nyák, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.
Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.
Magamat a t. közönség szíves
figyelmébe ajánlva és becses párt-
fogását kérve, maradtam
kiv. tisztelettel SZALLASY ALADÁR

Iffj. Kopetkó
Károly
Arad, Weitzer János-u. 2.
(Minorita-palota.)

Van szerencsém, a n. é. közönség
b. tudomására hozni, hogy
ősz és téli ujdonságok
nagy választékban érkeztek.
Gyönyörű szép Blous flanelek,
kitűnő jó mosó barchetek
melyek szíves megtekintésére a
n. é. közönséget felkórom.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

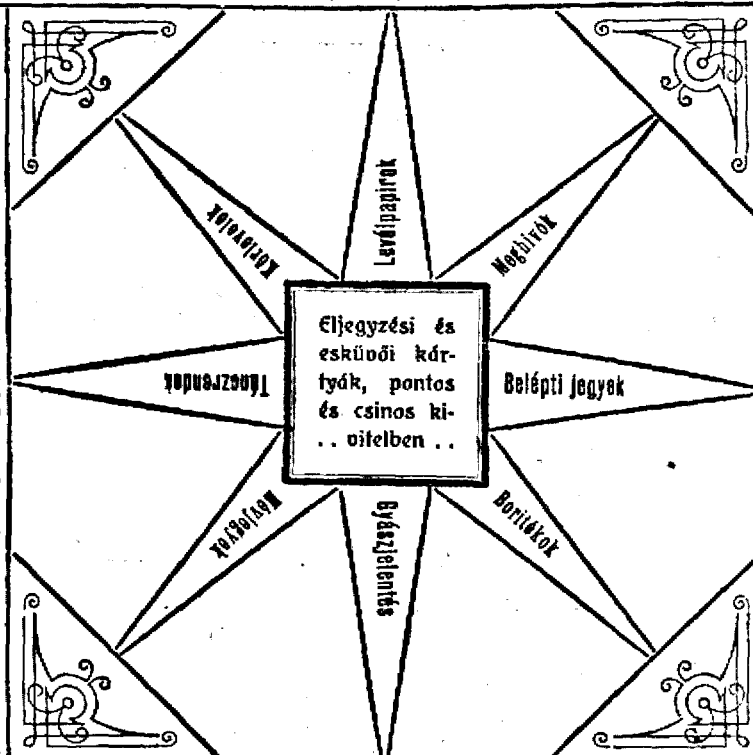
ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Belső
főmunkáede.Ajánlja
kifőnően berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelıen fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemő nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
fányas árban készített-
nek el.Eljegyzési és
esküőői kár-
tyák, pontos
és csinos ki-
... vitelben ...

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 óra . . . 24 korona.
1 óra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 óra . . . 28 korona.
1 óra . . . 2 kor. 40 f.Szerkesztőségi telefon 357.
Kiadóhivatali „ 161.

Értesítés.

Tisztelettel becses tudomására hozom
a nagyérdemű közönségnek, hogy a

„Pannonia“

szállóm

34 kényelmes vendégszobával, tágas és
diszcs berendezésű étteremmel és sörsar-
nokkal rendelkezésre áll.Egyben tájékozással tisztelettel becses
tudomására hozom, hogy a volt „Kis-pipa“
című vendéglő helyiségében a pilseni pol-
gári sörfőzde (alapított 1842-ben)

„PILSNI ŐSFORRÁS“

nevezetű gyártmányának a kimérés joga
1906. augusztus 16. napján teljesen meg-
szűnt s azt ezen naptól kezdve a fentjel-
zett helyiségeimben gyakorolom, hol kizá-
rólag ezen kitűnő sört mértem ki, és na-
ponta friss töltesű palaczkokban is árusítom.

Teljes tisztelettel

Szabó Kálmán,

2043 a Pannonia-szálloda bérője.

Telefonszám 10.

Szívességből

minden vásárlási kényszer nélkül
szállitok csakis az én tisztelt ve-
vőimnek ezüst platina képeket 54/68
cm. nagyságban 1.75 frt. szépen szí-
nezve olajban 3.50 frt darabja, a
mintaképek kirakataimban 3 napig ki-
vannak téve, mindenki meggyőződhe-
tik e képek nagyszerűségéről. A ké-
pek magyar ipar, tessék kirakataim-
bam megtekinteni.

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN SÁNDOR

DIVATÁRU ÜZLETE

ARAD,

SZÍNHÁZ ÉPÜLET.

Telefonszám 10.

Városi és megyei telefon 115 szám

Egyéves önkéntes urak és szülők figyelmébe!

Az összes fegyvernemek részére szükséges pontos előírás szerinti lábhefték, ugyiszintén iskolás gyermekeknek tartós,

JÓ, ERŐS CIPŐKET

készít 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintacipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerű eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

Sajáttermésű nemesfajú

sárga és görög

dinnyéit

ajánlja 1991

Hámory gazdaság

sárgadinnyét 16 fillér, görögdinnyét 8 fillér per kg. árban

ARAD,

Deák Ferencz-utca 3., az udvarban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Minden elképzelhető

órajavítás

1 korona.

Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órás mesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pótlal kávéház mellett.)

Kérem a czimre ügyelni.

Telefon szám 126

Telefon szám 126.

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műtermét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butormunkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerényebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Számaltanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.: Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közönség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Egy nagyobb vidéki városban

egy

butorozott szálloda,

mely áll 10 vendégszobából, táncz-, billiard-terem, sörcsarnok, terasz és Separeé-ből, elhalálozás következtében

átadandó.

Közelebbről felvilágosít König Lipót, Lippa, Temes megye. 2310

Rovarcsipés, szunyogcsipés

ellen kitűnő eszköz a

COLUMBIA.

Ára hozzávaló folyadékkal együtt 1 korona 20 fillér.

Gyermekek hasmenése ellen egyedüli hatásos szer a

TANNIN-PASZTILLA.

Darabja 10 fillér.

Kapottó egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

8339-906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál legtöbb adót fizetőnek az 1907 lk. évről érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke az 1886. évi XXI. t. cz. 25. § a alapján összeállítván, az 1906. évi szeptember hó 4. től kezdődőleg 15 napra közszemlére tételük ki azaz, hogy az érdekeltek a fent nataridő alatt azt a városháza emeleti tanácstermében a hivatalos órák a azt betekintheik és néteni felszólamlásait ugyanazon időtartam alatt a városi polgármesteri hivatalban beadhatják.

Aradon, 1906. évi szeptember hó 1. én.

Institoris
kir. tanácsos,
polgármester.

3742/906 pm.

Valamennyi nyomdatulajdonosnak

Aradon.

Felhívom, hogy a nyomdatérmékekről készített havi kimutatásait minden hónap 5. ik napjáig hivatalomba pontosan küldjék be, nehogy kénytelen legyek a több ízben és több oldalról tapasztalt mulasztások elkerülése, vagy megtorlása végett más intézkedést alkalmazni.

Az augusztus hónapra vonatkozó kimutatások azonnal terjesztendők be.

Aradon, 1906. évi szeptember hó 5. én.

Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

6011-1906. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Victoria takarékos és hitelintézet részvénytársaság aradi czég végrehajthatónak, Bene István és neje szül. Hrabony Borbála végrehajtást szenvedő elleni 3000 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad megye Mikalaka községben fekvő, s a mikalaki 1267. sz. tjkvban A. + 1. sorsz., 662/a., 68., 12. és 662/a. 69-7. hrszám alatt felvett 417. számú ház és udvarra az árverést 882 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906. évi október hó 2. napján délelőtt 9 órakor Mikalaka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 88 kor. 20 fillert készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1906. évi június hó 25-én.

Aknay,
kir. tészi bíró.

2368

APRÓ HIRDETÉSEK.

A K I N O K

ismeretség híján

szociálisra,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,
szelvényre,

külsőre,
gazdaságra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,

A K I

eladói híján

szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,

szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,

A K I

eladói híján

szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,

szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,
szociálisra,

A K I

szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

A K I

szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

Eladó ház!

A belvárosban, Szent-Péter-tér 4/a.
számu 2 utcára szoligáló ház sza-
bad kőzből 14.000 koronáért eladó.
Jövedelmez évenként 1704 koro-
nát. A vételhez szükséges 7000
korona. Bővebb felvilágosítást nyújt
a háztulajdonos ugyanott. 2228

Szőlőprés

használt három kosárral, 1 darab
Mayfarth féle szőlőmalom bogyó-
zóval, 2 drb. tizenkét és 1 drb.
tizenhét hektos hordó jó karban
olcsón eladó. Popp Vilmos, Muszka
Magyarád (pálya-udvar.) 2312

Keresek

egy jó karban levő, használt pedá-
los czimbalmot megvételre. Ajánlatok
Arnold József, Pankota kü-
dendők. 2318

Gyakornoknak

szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

Keresek

Kerest községben levő kocsmá-
s szociálisra, vial vagy szociálisra
szociálisra, vial vagy szociálisra

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin
kapható **Inguaz I. és Fia** könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János utca. Telefon 517. 235

Intelligens uri családnál

3-4 középiskolai tanuló teljes ellá-
tásban részesül. Instructor a ház-
nál. Zongora használat. Esetleg egy
különbejáró ubutorozott szoba azo-
nal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kerpel Izsó
könyv-, papír- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű költő-
tára, Aradon. 246

Kinek életbiztosítási ajánlata

vissza lett utasítva. forduljon biza-
lommal Telkes Dezső főügynökhez
Budapest, I., Atilla-utca 85. Va-
laszbélyeg melékkelendő. Alügynö-
kök díjaztatnak. 8687

Házikisasszony

tisztességes, ki németül is tud és
némileg a varráshoz is ért, egy
egyéves kis leányka mellé keres-
tetik. Cím a kiadóhivatalban. 2371

Érettségizett kereskedelmista

keres 60 koronás gyakornoki ál-
lást. Cím a kiadóhivatalban. 2367

Mérlegképes könyvelő

jó levelező, kipróbált munkaerő,
naponként 2-3 órára, esetleg ál-
landóan állást keres. — Szíves
megkeresések „Gyors munkás” cí-
men a kiadóhivatalba. 2366

14741—1906. h. szám.

Hirdetmény.

A mezőgazdasági termények
hamisításáról szóló 1895. évi XLVI.
t. cz. 2. § a, valamint az ezen tör-
vény végrehajtása tárgyában kibö-
cséjtett 38286—1896 számú föld-
művelésügyi miniszteri rendelet 5
§-a tilamazza a mezőgazdasági
termények, termékek és cikkek
oly alakban való forgalomban való
hoztalát, mely a közönséget a
mezőgazdasági termék minősége
tekintetében tévedésbe ejteni al-
kalmos.

Miután utóbbi időben ismét-
ten fordult elő oly eset, hogy ezen
minőségének meghatározása nélküli
mint tej árusítatott a piacra: az
ilyenemű visszaélés megelőzése
céljából: akként intézkedtem, hogy
a nem teljes tejet tartalmazó tejes
kannákon „Lefőlzött tej” felírás
legyen elhelyezve.

Arad, 1906. évi szeptember
hó 8-án.

Sariot Domokos,
főkapitány.

Boros hordók eladók Erzsébet körút 22.

Szilágyi Márton
Arad legnagyobb
és legolcsóbb. 1845

**óra-javító
műhelye**
a színház oldala mellett, Vö-
rösmarty-utca 3. sz.
Raktáron mindennemű órák
3 évi jótállás mellett.

Megérkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

úri divat- és különlegességek tiszte

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nadasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát,
hol mindenkor a legújabb Saison divat-
különlegességek raktáron vannak.

Fa-, vászon- és bőr utazó-bőröndök
nagy választékban!

Jagy választék francia és angol
illatszer különlegességekben.

HAMERLI Pécsi kertyű-gyár
főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal el-
intéztetnek. 1807

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

2075—1906. t. h. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíróság,
mint telekkönyvi hatóság közbir-
teszi, hogy Balázs Jenő n.-kikindai
lakos végrehajtatónak, Dr. Issokutz
Marcell ügyvéd ügygondnok által
ismeretlen helyen tarózkodó özv.
Bucsurka Ferencné sz. Kradigaty
Lenka végrehajtatást szenvedő elleni
tőkekövetelés és járulékal iránti
végrehajtatási ügyben, az aradi kir.
törvényszék, a pécskai kir. járás-
bíróóság területén levő, Ó Pécska
község határában fekvő, a Bran-
és a VIII. Rét dűlőben fekvő s az
ó p-c-kal 2377. sz. tjkvben A. I.
5-6. sor., 8507/b. és 4012/5. hrsz.
alatt felvett 8 hold 274 □ öl), il-
letve 934 □-öl területű szántó és
rétföldre az árverést 1291 koroná-
ban ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fent-
nevezett megjelölt ingatlan az 1906.
évi október hó 9-ik napján délelőtt
9 órakor a telekkönyvi hatóság
irodájában megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási
áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10% át,
vagyis 129 kor. 10 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42.
§-ában jelzett árfolyammal szám-
ított és az 1881. évi november hó
1-én 3883. sz. a. kelt igazságügy-
ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt
ovadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. évi LX. t. c. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek, a bíró-
ságnál előleges elhelyezéséről ki-
lított szabályszerű elismervényt
átiszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóságnál
1906. évi július hó 22-ik napján.

Moldoványi,
kir. albiró.

2373